

MAGYAR LÁNY

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényezéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Erdély hódolata az ország uralkodójának

A kolozsvári Kereskedelmi Akadémia díszdoktori címet adományozott Ófelsége

A mélységes szeretet és hódolat jelei, amelyekkel Erdély elárasztotta Ófelsége II. Károly királyt, most egy újabb jelképes jelentőségű és meghatározó ténykedéssel bővültek. A kolozsvári Kereskedelmi Akadémia, mely Ófelsége II.

ban sohasem nyilvánultak még meg olyan kézzelfogható módon, mint az új alkotmány kidolgozásánál, amikor a román nép hagyományait oly nagyszerűen összegyeztették a történelmi szükségletekkel és a jelen kívánalmaival. A társadalmi egyensúly és a nemzeti egység alapzatán megszületett az új Románia, melyet hűn óhajtott minden igaz román hazafi.

Ófelsége uralomrajtutása egybeesett a nagy gazdasági világválsággal, mely elég súlyosan érintette Romániát. Csupán egy átfogó szellemű, acélerejű férfiú akadályozhatta meg az összeomlást, s helyezhette az országot a fejlődés útjára. Az ország a meglepetés örömeivel ismerte fel az uralkodóban a nagyszerű és alapos közgazdasági szakembert, aki biztos kézzel vezette az országot a pénzügyi egyensúly és a gazdasági fejlődés útjára.

Az egyesített kereskedelmi törvénykönyv joggal viseli Ófelsége II. Károly király nevét, mert benne tükröződnek az uralkodó gondola-

taik és irányelvei. Az ipar és a kereskedelem nacionalizálása és a román elem munkalehetőségeinek kibővítése Ófelsége személyében irányítást és támogatást nyer.

Különös szeretettel és gondoskodással fordul az Uralkodó Erdély és a Bánság felé, — állapítja meg javaslatában Mateiu rektor, — miután számot vetett azzal, hogy a romanizmus szempontjából mennyire nagyjelentőségű az ipar és a kereskedelem, mely majdnem teljes mértékben kisebbségi polgárok kezében volt.

Ezért látta indíttatva magát a kolozsvári Kereskedelmi Akadémia, hogy mélységes hódolatát és elismerését a trón lábaihoz helyezze és Ófelsége II. Károly királynak a „Doctor Honoris Causa“ címet adományozza.

Az Akadémia tanácsa megbízta Mateiu rektort, hogy hozza Ófelsége II. Károly király legmagasabb tudomására az akadémiai tanács döntését, mint Erdély és Bánság kereskedelem-tudományi intézetének legtüszteletteljesebb hódolatát.

Az ünnepélyes határozatot Mateiu rektor az Uralkodó tudomására hozta, aki kegyesen fogadta a kolozsvári Kereskedelmi Akadémia előterjesztését.

A díszdoktori diplomát ünnepélyes külsőségek között nyújtják át Ófelsége II. Károly királynak. Az ünnepség időpontját maga az Uralkodó fogja megállapítani.

A német-olasz szövetségi szerződés aláírása

Ciano olasz külügyminiszter Pariani olasz főparancsnokkal és több magasrangú külügyi tisztviselővel együtt Berlinbe érkezett. — Közös bizottság lesz a két ország politikai és gazdasági ügyei vitelére

Berlinből jelentik: Ciano olasz külügyminiszter vasárnap délelőtt 11 órakor két napos látogatásra Berlinbe érkezett. Az anhalti pályaudvaron Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter, Mackensen római német nagykövet és Attolico berlini olasz nagykövet fogadta nagyszámú előkelőség élén. Ciano kíséretében érkezett Pariani tábornok hadügyi államtitkár, az olasz hadsereg főparancsnoka és számos magasrangú külügyminisztériumi tisztviselő. Röviddel megérkezése után Ciano külügyminiszter Pariani tábornokkal a Hősök Emlékművéhez hajtatott, amelyen óriási babékoszorút helyezett el. Délben negyed egy órakor Ciano meglátogatta Ribbentropot és hosszas megbeszélést folytatott vele a milánói tárgyalások folytatásaként. Később Ribbentrop viszonzta Ciano látogatását majd a Kaiserhofben villásreggelit adott az olasz külügyminiszter tiszteletére.

Rómából jelentik: Olasz politikai körök véleménye szerint a jövőben egy közös német-olasz politikai és gazdasági bizottság fog dönteni a ten-

gely minden egyes problémájával kapcsolatban. Így tehát a német-olasz katonai szövetség létrejötte után megszűnik mindenféle politikai különbözőség a német és olasz birodalom között. A két ország kulturális ügyeinek vezetése is egy közös bizottság hatáskörébe fog tartozni.

Rómában biztosra veszik, hogy sem Mussolini sem Hitler nem tesz újabb ajánlatot a nyugati demokráciának. A kezdeményezést most már a demokráciának kell vállalniuk.

Hitler kancellár estebédje Ciano tiszteletére

Berlinből jelentik: Ciano vasárnap egy óránál tovább tartó kihallgatáson volt Hitler német birodalmi vezérnél és kancellárnál. A kihallgatáson résztvett Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter, valamint Attolico olasz és Mackensen német nagykövet is. Este Ciano az új kancellári palotában résztvett Hitler estebédjén.

Károly király nevét viseli, hódolata jeléül díszdoktori címet adományozott az Uralkodónak.

E nagyjelentőségű esemény kezdeményezése I. Mateiu akadémiai rektortól indult ki, aki a Kereskedelmi Akadémia 1939 március 4-iki díszülésén írásbeli javaslatot terjesztett elő.

Az előterjesztés bevezető szavaiban Mateiu rektor utal arra, hogy az új alkotmány egy-éves évfordulója alkalmából a román nemzet újólág kifejezésre juttatta azt a hódolatot és szeretetet, melyet az Uralkodó iránt érez. Azok a hatalmas eredmények és merész kezdeményezések, melyek Ófelsége nevéhez fűződnek, azt bizonyítják, hogy II. Károly király uralma Románia legragyogóbb történelmi korszakának vetette meg alapját.

Az ország nyolc évi belső életét és külső fejlődését vizsgálva, mindenkinek feltűnhet, hogy a haladásokkal teli évek mennyire magukon viselik az Uralkodó állandó tevékenységének és lángoló hazaszeretetének jeleit. A kulturális alapítványok segítségével az Uralkodó új utat szabott a román kultúra és az irodalom fejlődésének. A tudományokat bőszégesen támogatták és az általános kultúra színvonala jelentősen emelkedett.

Az Uralkodó államalkotói képességei azon-

Előkészületek a XII. országos Katolikus Nagygyűlésre

Az Erdélyi Katolikus Népszövetség minden évben megrendezi az ország katolikusainak találkozóját. Ez a nagy találkozó az idén a Hargita alján, Csíkszeredában és Csíksomlyón lesz június 30-án, július 1-én és 2-án. Egész Felesik nagy lelkesedéssel és örömmel várja a

katolikus nagygyűlés idejét, amikor nemcsak hagyományos vendégszeretetről tesz tanúságot, hanem szent hitünk ősi helyére tömegesen fog felvonulni papjaik vezetése alatt egész Csík katolikus népe, hogy gyermekeit, amely mindenél drágább kincse, értékelni tudja.

A katolikus nagygyűlés vezérgondolata:

Ennek a gyermekvédelemnek az érdekében rendezik az idei katolikus nagygyűlést, amely éppen ezért vezérgondolatul választotta: „Krisztus és a gyermek” jelszót. Ezzel a jelszóval indulnak katolikus tömegeink a csíksomlyói kegyhelyhez, hogy a Boldogságos Szűz Mária oltalmába ajánlva gyermekeiket, közelebb tudjanak jutni Jézus Szent Szívéhez.

A nagygyűlés munkarendje:

A nagygyűlés munkarendje minden részletében a vezérgondolat szolgálatában áll és Istenben boldogult XI. Pius pápa „Az ifjúság keresztény neveléséről” szóló körlevelének alapján lesz feldolgozva. Az első nap szakosztályi üléseket tartanak. A szakosztályi ülések helye a csíkszeredai katolikus főgimnázium. Különös figyelemre számíthat az orvosszakosztály ülése, amely déli ebédidő megszakítással egész nap (június 30) tart. A szociális és pedagógiai szakosztály ülései, amelyeken a legjobb előadók fejtegetik a vezérgondolatot a legidősebb gyakorlati kérdések alapján. A nagygyűlés második napja a fiú ifjúsági Mária Kongregációké. Összes katolikus középiskoláinkból közel 400 kongreganista ünnepe lesz ez a nap, amely délelőtti szellemi olimpiással kezdődik, délután pedig tornaversenyyel fejeződik be. A nagygyűlés harmadik napja egészen a gyermekeké. A három katolikus megyéből legkevesebb 1000 gyermek gyűl össze a somlyói kegytemplomban ünnepi misére és ünnepi hangversenyre, amelyet kiegészít a gyermekek „Katekizmus verseny”. A legszebb kánonok és háromszólamú énekek esendülnek fel 1000 gyermek ajkán a somlyói kegytemplomban, ahol ismét valóra válik a 2000 éves evangéliumi jelenet: „Engedjétek hozzám jönni a kisdedekeket!” A nagygyűlés második napján lesz a Katolikus Népszövetség közgyűlése, a harmadik napon pedig a díszgyűlés és népgyűlés.

Előkészületek Csíkszeredában

Bíró Ferenc főesperes-plébános vezetése mellett megalakult a csíkszeredai rendező-

XII-ik PIUS pápa

Üszentsége

magasztos, lélekemelő beszédei, amelyek pápai legatusi minőségében az az eucharisztikus világkongresszuson kimondott, valamint a róla és magáról a kongresszusról készült több száz zsyönyörü

mélynyomatú fénykép emelik az

EUCHARISZTIKUS EMLÉKALBUM

értékét, mely nemrég került Romániában forgalomba és amely megrendelhető az

ECCLESIA könyvkereskedésben

Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 1

A díszes kiállítású album ára 420 lei, plus 30 lei portó.

A nagy érdeklődésre való tekintettel még ma adja fel megrendelését.

bizottság már május első napjaiban s azóta lázas tevékenységgel dolgozik, hogy az ország különböző részeiről összesereglett híveknek kényelmes szállást és ellátást biztosítson. A szállást kereső munkába bevonták nemcsak Csíkszeredát, de Taplocát, Somlyót és Zsögödöt is. Mindenhol a legnagyobb szívességgel és lelkesedéssel fogadták a gondolatot, hogy

szeretettel szent valóságot varázsoljanak belőle. Megalakultak a különféle bizottságok: szállás kereső, vendégfogadó bizottság és a különféle rendezőbizottságok.

A különféle katolikus egyesületek vezetői mind részt kértek maguknak a munkából s különösen az oltáregyletek járnak elől jó példával, hogy a helyi népszövetségi tagozatok irányítása mellett minden előkészületet pontosan elvégezzenek.

Jelentkezés a Katolikus Nagygyűlésre

A katolikus nagygyűlésre a jelentkezések már megkezdődtek. A csíkszeredai katolikus plébániahivatalban külön e célra központi irodát állítottak fel, ahol felváltva teljesítenek szolgálatot a rendezők. Jelentkezni a következő címen lehet: Parochia Rom. Cat. Mercurea-Ciuc, Jud. Ciuc. A jelentkezés levelezőlapon, vagy levélben történik. Közölni kell az olvasható nevet, foglalkozást és a pontos lakóhely címét.

A jelentkezés határideje június 15 bezárolag.

Az előkészületekből már kitűnik, hogy az idei katolikus nagygyűlés szép siker jegyében fog lezajlani.

Felhívás a katolikus orvosokhoz!

Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség Orvosszakosztályától kaptuk az alábbi felhívást:

Katolikus Orvostestvérünk!

1. A Római Katolikus Népszövetség ezévi, csíkszeredai nagygyűlésén június 30—július 1. és 2. Orvosszakosztályunk ismét megtartja szokásos üléseit. Kétévi hallgatás után nemcsak régi, önként csatlakozott kartársainkat hívjuk meg együlésre, hanem ügyünk fontosságának tudatában meghívunk minden katolikus orvost és orvostanhallgatót, kinek meggyőződése, hogy kisebbégi sorsunkat a katolikus ügygel egyszerre kell szolgálnia. Névezetint igyekeznünk mindenkit meghívni, mutatva, hogy a katolikus orvosi kar seregszemléje megtörtént és senki sincs a karon belől, akire a katolikus ügy várakozással tekintene.

Lehetetlen nem látnunk, hogy a langyos emberek ideje lejárt! A kereszténység ellenségei ádáz meggyőződéssel támadnak és támadási módjaik közül nem a legutolsóként az, mikor az orvosi hivatás lehetőségeit használják fel a kereszténység ellenében. A harc élethalálra megy, a keresztény kultúra, sőt a keresztény népek élete forog kockán. Ilyen harcban nem képes megállni a polgári szabadelvűség langyos alkereszténységével! Orvosainknak is színt kell vallaniok hovatartozásukról! Be kell kapcsolódniok — különösen ha léleken ugvis keresztények és hivatásukat keresztény szellemben gyakorolni eddig is kötelességüknek tartották — mint testületnek, a közös építőmunkába, mint egyéneknek, az erőt jelentő testületi szervezkedésbe.

Aki nincs az Urral, ellene van! Aki nem gyűjt együtt vele, szétszór! Az orvosi hivatás örök konstruktívizmusa nem enged meg félreállást, mikor Isten országának terjesztéséről van szó a sötétség hatalmaival szemben. Szakkereskedésben csak szakemberekre lehet számítani. Idei nagygyűlésünkön, amelynek alaprendelése: Krisztus nevével megállítani a társadalom gyermektelenedését, orvosainknak, mint szakembereknek, sokszorosán lehet mondanivalójuk. Ezért kerjük fel minden katolikus orvost és orvostanhallgató testvérünket, ne sajnálja idejét és áldozatait ettől a gyűléstől. Ha véletlenül nem jutott volna kezébe névszerint hívó írásunk, ne mellőzzenek tekintse, hanem tulajdonítsa az összejárási kiviteli nehézségeinek és érezze magát kétszeresen meghívottnak: nemcsak a gyűlésre, hanem csatlakozásra is! Hogy neve az elfeledettségéből nyíltan is azok sorába kerüljön, kik hivatásuk gyakorlásában színt vallanak Krisztus mellett s akikhez Isten végtelen bölcsességéből különben is tartozik.

Gyűlésünkre várakozással tekint egyházunk örökös nemzeti. Megjelenésünkkel a katolikus orvosok nemzetközi kongresszusa határozatának, Főpásztoraink kivánásának és társadalmi szükségletnek teszünk eleget. Akadályoztatás esetén legalább írásban csatlakozzunk!

2. Gyűlésünk június 30-án délelőtt 10 órakor kezdődik a csíkszeredai római katolikus főgimnázium rajztermében. Ugyanott déli szünettel egész nap folytatódik. Targyszerűségében a nagygyűlés

alapgondolatának megfelelően főképpen a gyermektelenedés rezeletproblémái kerülnek tudományos megvitatásra. Hozzászólásra bőségesen lesz alkalom. Erre kifejezetten felkerjük orvostestvérienket. Ugyezintén arra, hogy foglalkozási természetű indítványait a gyűlést követő zárt ülésen megtegyék. Utóbbiak tárgyát kerjük legkésőbb június 15-ig napirendbe iktatás céljából a szakosztályvezetővel dr Nagy András orvos Mercurea-Ciuc, Str. Stefan cel Mare 9., levélben közölni.

3. A rendezőség kívánásának eleget teendő, kerjük a szállás-igényeket legkésőbb június 15-ig bejelenteni: Parochia Rom. Cat. Mercurea-Ciuc címre. Akinek előre meghatározott szállása van, nyilvántartás céljából kerjük mégis jelentkezni.

4. Fejtsünk ki propagandát a katolikus orvosszervezkedésnek oly kartársaink között, kik közönbőségéből vagy félreértésből eddig tartózkodók voltak. Igyekezzünk rábírní őket megjelenésre.

Másvallásu orvostársainkat és a nagyközöniséget is szívesen látjuk gyűlésünkön!

Az örömteljes és hasznos találkozás reményében, Istenben bizó alázattal üdvözöljük és várjuk címzettet.

Csíkszereda, 1939. május 1.

Betegh Miklós, sk. Dr Nagy András sk.
elnök. az Orvosszakosztály vezetője.

A gyógyszerárak, drogériák, gyógyszerlerakatok tulajdonosai, bérlői, és laboratoriumok vezetői igazolni kötelesek felülvizsgálat alá került állampolgárságuk érvényességét

Bucurestiből jelentik: Marinescu dr egészségügyi miniszter elrendelte, hogy mindazok a gyógyszerárak, drogéria, gyógyszerlerakatok tulajdonosok, vagy bérlők, továbbá gyógyszerészeti és droguista laboratóriumok vezetői és tulajdonosai, akiknek állampolgársága az 1938. évi királyi rendelet alapján felülvizsgálás alá került, tartoznak harminc napon belül betejjeszteni az egészségügyi minisztérium gyógyszerészeti osztályához eredetiben bizonyító okmányukat arról, hogy román állampolgárságuk érvényben maradt. Azok, akik ezt az okmányt kellő időben nem terjesztik be, elvesztik gyógyszerészeti, vagy drogériai és laboratóriumok fenntartására való jogaikat.

Calinescu miniszterelnök táviratilag köszöntö meg Erzsébet hercegnőnek félmillió lejes nemzetvédelmi adományát

Bucurestiből jelentik: Armand Calinescu miniszterelnök Öfensége Erzsébet hercegnőhöz a következő táviratot intézte:

„Királyi fenség! A legnagyobb örömmel kaptuk Fenséged ötszázezer lejes ajándékát, amellyel a hadseregfelszerelési alaphoz kegyeskedett hozzájárulni. Az ország népét melyen meghatja annak a szeretetnek és hazafias gondoskodásnak az az újabb bizonyítéka, amelyet nemzeti uralkodóházunk tagjai mutatnak az ország ügyei iránt. Fenséged semmit sem kap az államtól és így magánvagyonából hazafias kötelességteljesítés érzéséből vezetve hozta meg ezt az áldozatot. Tiszteletteljesen kérem, kegyeskedjék megengedni, hogy ebből az alkalmából legmélyebb köszönetemet fejezzem ki Fenségednek.“

VI. György angol király a szabadság és a béke összefüggéséről

Londonból jelentik: Az angol királyi pár jelenlétében Ottavában, Kanada fővárosában leplezték a háborus emléket. A leplezés során VI. György király drámai beszédet mondott, kifejtve, hogy szabadság nélkül nincs maradandó béke és béke nélkül nem lehet tartós szabadság.

A királyi pár hétfőn reggel Torontóba utazott. Külön vonaton elindultak Torontóba, a híres kanadai ötös ikrek is, hogy bemutatkozzanak a királyi párnak. Az ikrek — akik egy hét híján öt évesek — különféle játéktárgyakat visznek ajándékkul az angol királyi pár gyermekeinek.

Itéletidő a jugoszláviai Bánságban

Belgrádból jelentik: Vasárnap itéletidő volt el Bégapalánka felett. Délután fél öt óra tájban hirtelen besötétedett a sűrű villámlás és dörgés közepette megindult a felhőszakadás. A jéges eső következtében pillanatok alatt megáradt a Mokrinza-patak. Hiába figyelmeztették a lakosokat dobszóval a várható itéletidőre, az olyan erővel érte a fa'ut, hogy a sebtében végrehajtott óvintézkedések ellenére tíz házat teljesen magával sodort az ár, 45-öt pedig rombadöntött. 150 ház úgy megrongálódott, hogy teljesen lakhatatlanná vált. Az itéletidő 17 halálos áldozatot is követelt, akik legnagyobb részben gyermekek és több száz embert hajléktalanná tett.

A német-román gazdaságügyi közös bizottság ülésezése Berlinben

A Bucurestiben járt angol gazdasági szakértő csoport jövő héten Budapesten kezd tárgyalásokat

Berlinből jelentik: Az utóbbi hetekben a német-román gazdasági kapcsolatok előmozdítása érdekében a két kormány közös bizottsága Berlinben ülést tartott. A bizottság megvitatta a német-román árucsereforgalom jelenlegi helyzetét és elhatározta, hogy a forgalmat ki fogják fejleszteni. Megvizsgálták, hogy a március 23-iki szerződés végrehajtása mennyire vitte előbbre a két ország gazdasági együttműködését és a következő hónapokra új gazdasági programot állítottak össze. A bizottság ülészaka több egyezmény aláírásával befejeződött.

Budapestről jelentik: A Hétfői Reggel című

A nagy tubus Lei 28.— A kis tubus Lei 18.—

A párizsi angol-francia értekezlet körül nagy a titkolózás

Halifax Genfben érkezett. — A skandináv államok kilépnek a Népszövetségből, ha ennek működésébe belekapcsolják a bekerítési politikát

Párizsból jelentik: Lord Halifax angol külügyminiszter Genfben a népszövetség ülésére utaztatva szombaton Párizsba érkezett, ahol megbeszélést folytatott Daladier miniszterelnökkel és Bonnet külügyminiszterrel. A szombat délutáni párizsi angol-francia tárgyalásokról nem adtak ki hivatalos közleményt és Daladier az újságírók előtt csak annyit mondott, hogy a megbeszélések igen barátságos légkörben folytak le.

A Havas jelentése szerint francia diplomáciai körökben az eszmecsereit illetően nagy titkolózásba burkolóznak.

Genfből jelentik: Lord Halifax angol külügyminiszter vasárnap Párizsba érkezett Genfben, hogy résztvegyen a Népszövetség tanácsülésén. Dél-előtt Lord Halifax megbeszélést folytatott Maisky londoni szovjet nagykövettel, aki Halifax vonattal utazott Genfben.

Lord Halifax a Maisky szovjet nagykövettel folytatott másfélórás megbeszélés során tájékoztatta a nagykövetet a Párizsban szombaton lefolyt megbeszélésekről és közölte az angol és francia kormány álláspontját.

Genfből jelentik: Anglia és a szovjet genfi megbeszélései során lényeges változás várható a skandináv államok állásfoglalása következtében. A skandináv államok ugyanis a legerélyesebben szembeszálltak azzal a szándékkal, hogy a bekerítési politikába a Népszövetséget is belekapcsolják és arra az álláspontra helyezkedtek, hogy kilépnek a Népszövetségből, ha az angol-francia-szovjet németellenes egyezményt összekapcsolják a Népszövetséggel, illetve a népszövetségi alapokmánnyal.

Lengyel-német viszálytámadt Danzig környékén

Egy danzigi polgárt a lengyel vámhatáron lelőttek. — Emiatt a németek megtámadták a lengyel vámőrséget. — A danzigi lengyel helyettes főbiztos lelőtte az egyik támadót. — Tiltakozó iratváltások Danzig város vezetősége és az ottani lengyel főbiztos között

Varsóból jelentik: Hivatalos lengyel jelentés szerint május 20-ikáról 21-ikére virradó éjszaka a Danzighoz tartozó Kalthof községben egy Danzighoz érkezett rohamcsapat megrongálta a lengyel vámhivatal épületét. A danzigi lengyel főbiztos helyettes gépkocsin a helyszínre érkezett, de megtámadták a gépkocsivezetőjét, aki erre fegyveresen

védkezett és lelőtte egyik támadóját. A danzigi szenátus ezért tiltakozó jegyzéket intézett a lengyel főbiztoshoz.

Danzigból jelentik: Danzig környékének német lakossága tiltakozó tüntetést rendezett Pickel faluban Grudner danzigi állampolgár meggyilkolása miatt. Grudner egy Gurasky nevű, lengyel származású egyén ölte meg. Pickel-Kalthofban a tömeg megostromolta a Danzig szabadállam területe és Keletporoszország közötti határváros lengyel vámőrséget.

A danzigi lengyel főbiztos levelet intézett Danzig szabadvárosállam szenátusához és felhívta a figyelmét arra, hogy a szabadállam egyes körzeteiben nincs biztonságban a lakosság és kifogásokra ad okot a rendőrség magatartása. Kifogásolta a levél azt is, hogy a helyettes lengyel főbiztos gépkocsija elleni támadást nem tudták megelőzni. Német részről azt állítják, hogy a rendőrség a szabadállam területén fenntartja a rendet. A lakosság négy alakot bezúzott ugyan, de más, komolyabb dolog nem történt.

Lengyel vélemény szerint a lengyel vámőrség nem szolgáltatott okot a támadásra. Kényeszerű távozások folytán most nincs módjukban a vám szolgálatt ellátása és ezért a felelősséget a szabadváros hatóságaira hárítják. A lengyel főbiztos tiltakozására a danzigi hatóságok rendőrséget küldtek ki Pickelbe. A rendőrség szétoszlatta a tömeget és helyreállította a rendet.

Székely gyermekek éneke

Részletesen beszámoltunk volt arról a hangversenyéről, amit május hó 14-én Székelyudvarhelyen tartottak meg a megyei katolikus elemi iskolák, mintegy hatszáz székely gyermek részvételével. Erről a hangversenyéről ad színes képet az alábbi megleghangú írás is, amely bár elkésve érkezett, mégis érdemes a megjelenítésre.

Székelyudvarhely, május hó.

Május sokféle illatától párák a levegő. Kertek, mezők, útmelletti fasorok virágainak illata úgy összekeveredik, hogy nem lehet elválasztani egyik illatot a másiktól. A város felé az országutak szürke porát falusi szekérsorok verik föl. Élő bokrétaikat hoznak. Szőke, barna fejek nyüzsgöve mozdulnak meg, amint a városba érnek és kék, barna, fekete szemek bámulnak a magás házsorokra. Mert a 600 gyermek közül, akik most énekelve beszélgetnek, ismerkednek a városiakkal, nem igen járt talán tíz sem eddig a városban. Énekesenyre gyűl a megye katolikus elemi iskolái közül tizenkettőtől a gyermekek serege. A katolikus internátus előtt jönnek-mennek a szekerek s a sok székely fiú, leány megtölti az egész teret. Az oszlopos emelvény lépcsőzete, üres talpata, hosszú esztendőlk óta némán, elhagyatva néz felénk. Most egyszerre élet indul meg rajta; kis székely fiúk, leányok gyönyörű fűzére fonódik köréje tömött sorokban. Beszéd, hangos lesz az elnémult emelvény.

A lövétei gyermekek jöttek legmesszebből: harminc kilométert dőögtek a rossz úton, szekéren. De mégis úgy repültek le a szekerekről, mint feslő rózsabimbók, miket felüditett a reggeli harmat. Derű, fény kacagott minden barna-piros arcra. Festői színek a leányok a hófehér ingujjban s egyforma tarka szoknyában. Hajukba széles, piros szalag fonva. A fiúkban ing, lájbi és hófehér harisnya. Az oldalán mindeneknek csíkos, gyapjú harisnya.

A városiak szeme nem győz e gyönyörű képpel betelni. Ma egymásra talál a város a faluval. Testvérként ölelik szorosan szívökre e kedves apróságokat, egydedobbanó szívek örökre hűséget esküsznek. A lépcsőn ülve kibontják a tarisznyát s falatoznak. Külön a fiúk, külön a leányok. Minden gyermekcsoport előtt tömegesen állnak a városiak s beszélgetnek velük, el-el mosolyodva egyik-másik, városi fiúnak szokatlan mondásaiakon.

Délután 2 óraker sorban indulnak a versenyre, a mozi terembe. Ahol elhaladnak, mindenütt tapsolnak nekik, virágot szórnak feléjük s büszkén nézik őket. Istenem! Miért csak most kezdjük érezni, hogy törődniük kell velük? Most százszorosan pótolnunk kell e mulasztásunkat.

A faluk külön szerepelnek két-három ösrégi énekekkel, amit Kodály és Bartók gyűjtött össze. Soha nem tudják elfeledni ezt a délutánt a székelyudvarhelyiek. A kántorok emberfeletti munkáját látva, kik a négyhangú szolamok tiszta hangját összhangba hozva mutatják be az apróságokkal.

Mind jó, mind szép, amit hallottak. Nem is tudják kiválasztani, melyik volt szebb a tizenkét falusi csapat közül. A május minden virága elenyészik mellettük. Ők tesznek legszebb, legdrágább virágai ennek a színpompás tavaszi hónapnak. Kis hajtásai a székely falunak. Milyen nyugalmat, tiszta lelkeket mutattak itt meg. Ezt a nyugalmat még nem zavarta fel az élet vihára. Amikor felcsendül a közös dal a hatszáz gyermekajakról, minden szívbe belemarkol, megrázza a hallgatók lelkét.

A hangverseny után a gyermekek uzsonnát kapnak az internátus ebédlőjében. Egy jó csupor kávé s két finom szelet kalács mindeniknek. Az egyik kicsi beleapítja a kalácsot a kávéba, ami csordulásig felissza a kávé s úgy eszi meg. A másikat kínálják:

— Igyál még egy csészével, fiam.

— Én-é? Én már nem tudok, met úgy megdugódám, hogy le nem menne egy korty se.

A másik meg a tarisznyába teszi az egyik darab kalácsot.

— Hova pakkolod? Mért nem eszed meg, fiam?

— Én övém egyet s elég a neköm. A másikat haza viszöm az édesanyámnak. Kóstolja meg, met ijent tudom, nem evék még.

Uzsonna után összevegyülnek az udvaron a városi gyermekekkel és játszanak, együtt énekelve, míg meg nem kondul a nagy templomharang hívó szava. Ott fiúkat, leányokat avatnak most Mária gyermekeivé. S három kis énekkar áhitattal éne-

kel egy-két dalt, mit a színpadon talán csak lelkesedéssel énekeltek. S a vecsernye végén hatszáz gyermek egybeolvadó kórusa énekelte a glóriát.

Azután a szekerek ott állnak, ahova érkeztek, s szedelőzködnek a gyermekek. Hazafelé a nap után. Megkérdezik, mert nem ülnek vegyesen a leánykák és legénykék a szekéren? Hát azét, met félnek tőlünk a leányok mind. Nem mer egy se közzénk jönni.

— Nem fázol te meg, fiam? Ingujjban vagy csak.

— Ne busujjon engem. Itt van a kurtim a sarogjába, s ha kiérünk a városból, ecceribe magamra veszem.

Egy másik szekéren tülekednek a fiúk. Oda

lép az egyik férfi s kérdezi:

— Mit csináltak? Már verekedtek? Hisz aíg látszotok ki a földből.

— Csak azét, met nem velünk jött. Nem erre a szekéren való. Ha le nem lép innet, ecceribe le es taszítom — s meglöki az egyik a gyermeket:

— Te! Mindjárt én adok egyet, ha nem fértek el ettől a szegény gyermektől. Szégyeljétek magukat.

Könnyes volt a kis fiú szeme s még is úgy látta, hogy rámosolygott, mert megszegyelték magukat s helyet csináltak, maguk mellett a deszka ülésen.

Azán csend lett megint. Elnémult a tér, mint ahogy rövid a májusi virágok élete. De az itt maradt városi emberek szívei megteltek. Belopták magukat szíveikbe s szeretnék hínni, hogy a jövő évi versenyen mint régi ismerősök, rokonok, testvérek találkoznak.

Várady Irén.

Halásztragédia a Fekete-tengeren

„Valami siránkozó gyászdal hallottunk messziről...”

Constanța, május hó.

Derült ég alatt, tükörsíma vizen indultak el a napokban a Fekete-tenger halászái. Kis vitorlás bárkák rajain marcona, nyűtt emberek, akiknek kenyere a veszély és akiknek idegeihe évtizedes tapasztalatok érlelték belé az időjósítás ösztönét. A legjobb előjelek biztatták messzi útra őket s a kedvező szél szárnyán hamar eltűntek a fehér vitorlák a láthatár mögött.

Ezúttal mégis csaltak a jelek. Vihar keletkezett, még az óceánjárók is riadtan bujtak meg a konstanjai kikötőben.

És a kis halászbárkák utasai élet-halál harcot vívtak a háborgó tengeren. Vissza a partra! — S bevont vitorlával bukdácsolva a hullámok között menekültek biztonságba a kis lélekvesztők.

Kötéllal összekötözött holttestek a bárkaroncsban

A halásznépesség aggódva gyűlt a partra, hogy számbavegye az érkezőket. Egy-kettő, három... Ki maradt még a nyílt tengeren? Visszatérnek-e még?

Két napig dühöngött a vihar. S akkor a kissé lecsittult tengeren egy bárka érkezett a halászkikötőbe, amelynek az elemekkel folytatott küzdelemben kimerült utasai különös dolgokat beszéltek.

— Valami siránkozó gyászdal hallottunk messziről. Nem lehetett megállapítani, honnan jő a hang. Mintha a tenger mélyéről tört volna fel.

Ki lehetett az? Gyermekek gyűltek oda, Felix Igonak, az öreg lippován-orosz halásznak a gyermekei, akik öt napja hiába várták apjukat. Ujból számbavették a viharvert halászcsoportokat. Igen, Felix Igor még odavan. Még két öreg, tapasztalt lippován halász indult el vele. Hátha ezek a jámbor szektáriánusok a tenger titokzatos énekesei?

Csónakok raja indult el a partról felkutatni a nyílt tenger rejtelmeit. S kis idő múlva fehér vitorlát vettek észre a vizen. Közeledtek hozzá. Ez csak Felix Igor bárkája lehet. És kiáltani kezdték az eltűnt halászok neveit. Már csak néhány lépésnyire voltak a bárkától s még mindig semmi válasz. Néhány kemény evezőcsapás és odaértek a mentő csónakok.

És ekkor borzalmas látvány tárult eléjük. A bárkának csak összetört roncsai úsztak a vizen. A vitorla tépetten csüngött a rokkant árbocon. A bárka-roncsban két, kötéllel összekötözött holttest feküdt és fölötük Felix Ugor, az öreg halász, a hullákhöz kötve, eszelősen, lippván gyászdalokat énekel.

Csak nehezen lehetett megtudni tőle a halásztragédia részleteit. A vihar felfordította a bárkát még öt nappal azelőtt. A három halász csak retentő küzdelemmel tudta helyreállítani ismét. De odavesztek evezőik, szerszámaik, élelem és édesvízkészletük. Csak a csónak orrához erősített kikötőkötélük maradt meg. Napokon át hanyódtak a hullámokon, amelyek át és átcsaptak felettük s minden percben a felborulás újabb veszedelmével fenyegette őket. Kucsájukkal merték a vizet és kézzel evezve igyekeztek parthoz tereelni bárkájuk-

kat. Először a környék egyik legöregebb halásza, Kuzma Ilarion adta fel a harcot. Összetörve, sebesülten, étlen-szomjan és halálrafaradva még annyi ereje maradt, hogy halász szokás szerint kötelet erősítsen a derekára, amelynek másik végét társai kezébe adta: vigyázzanak rád, ne essék a tengerbe, mert végét érzi s azt szeretné, ha a szárazföldön temetnék el. Azzal végigfeküdt a bárkában és néhány óra múlva utolsó lehelét. Azán a másik küzdőtárs, Feodor nevű, érezte halála óráját közeledni. Derekára kötötte a kötelet s ledől csendesen kimúlni a halott bajtárs mellé.

Szemfedő a tépett vitorlából...

Már az utolsó halász, Felix Igor se hitte, hogy élve partot ér. Testére kötötte ő is a kötelet, amelynek végét a csónak farához erősítette azán. S lefeküdt ő is a két hullán keresztül. Már feladta a reményt, hogy kezével evezze tovább vigye a bárkát. S gyászdalokat énekelve várta a végét.

Igy találtak reá. Partra vontatták a csónakot, a tépett vitorlát szemfedőként ráborították a halottakra, Felix Igor pedig kórházba vitték, ahol mindúntalan önkívületi állapotba esik és újra átélve az ötnapos hanyódas borzalmait, rázendít kísérteties gyászdalaira.

Személyzeti adót kell fizetni az idénymunkásoknak is

Nagyvárad. A pénzügyigazgatóság személyzeti osztályának vezetője, Balog Alexandru felhívja az összes kertészeket, szőlőbirtokosokat és építőiparosokat, akiknek szezonmunkájá most kezdődött meg és akár női, akár férfi munkásokat alkalmaznak, hogy kötelesek a munkaidő alatt munkásaik után személyzeti adót fizetni. A személyzeti adó-listákat a pénzügyigazgatóság, II. emelet, 36. számú szobában kell benyújtani. Előzetes felvilágosítást pedig a pénzügyigazgatóság II. emelet, 30. számú szobájában adnak az érdekelteknek.

A lelkiélet alakításának mindenki számára aktuális problémáját dolgozta fel:

P. Wimmer Anzelm O. S. M.

Az élet teljessége

című könyvében. A könyv a modern, intelligens embernek íródott; neki mutatja be az élet célját, a lelki tökéletesedésnek szépségeit, általában a vallásosság boldogító voltát. Okait meggyőzőek, stílusa választékos.

Ara kartonkötésben 80 lel.

Az erdélyi gazdák nagygyűlése Kolozsváron

Dr Szász Pál elnök beszámolója az Erdélyi Gazdasági Egyesület három évi működéséről. — A gyűlésen 18 ezer gazda képviseltette magát

Kolozsvár. Saját tud. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület május 21-én tartotta meg szokásos évi közgyűlését Kolozsváron a Capitol-mozgó helyiségében. A közgyűlésen több mint ezer erdélyi gazda 18 ezer tag nevében képviselte az erdélyi magyar gazdatársadalmat.

Három évvel ezelőtt, 1936. áprilisában az Erdélyi Gazdasági Egyesület friss csapáson indult el s dr Szász Pál a megválasztott új elnök, úgy határozott, hogy munkatársaival elsősorban a kisgazdák öntudatosításán és szervezésén fáradozik, s a mezőgazdaság és az állattenyésztés színvonalának lehető emelésében, továbbá a gazdasági szakműveltség terjesztésében és elmélyítésében látta meg azt a célt, mely az EGE alkotásokban gazdag multjához mai körülmények között méltó.

Vasárnap május 21-én jelentős határköhöz érkezett el a megújított E. G. E. Vezetőinek 3 éves mandátuma lejárt s így a közgyűlés nem szokványos formalitások, hanem az elszámolás és a vizsdateljesítés alkalmát jelent. Vasárnap már a kora reggeli órákban megkezdődött a gazdaküldöttségek felvonulása. A kisgazdák hatalmas tömegekben birtokosokkal, papokkal, tanítókkal, a faluvezetőkkel érkeztek. Dél előtt 11 órakor már zsúfolásig megtöltötték a főtéri Bánffy palotában lévő Capitol mozgóképszínház hatalmas termét. A gazdaképviselők s a tagok egy része a folyosókon s az udvaron helyezkedett el. Pontban 11 órakor lép be a terembe dr Szász Pál az E. G. E. elnöke. Máriaffi Lajos, gr. Teleki Béla alelnökök társaságában. Sorra érkeznek az EGE vezetőségének és tisztikarának többi tagjai, Telegdy László központi felügyelő, Török Bálint igazgató, akik szintén az elnöki emelvényen foglalnak helyet. Majd gr. Teleki Ádám az Erdélyi Gazda főszervezője tűnik fel s utána dr Asztalos Sándor jogtanácsos, Demeter Béla az Erdélyi Gazda szervezője, Szegő Dénes állattenyésztési felügyelő, Vita Sándor, Venczel József, Seyfried Ferenc segédtitkár stb. A kerületi felügyelők szintén valamennyien jelen vannak, Mikó László, Bikfalvy Ferenc, Szász Ferenc, Koppány Rezső, Bornemisza Károly br., Orosz Károly, Benedek Pál, Fodor Pál, Rednik Endre, Dániel Elemér, Finta Andor, Anghi Balázs, dr Récey Lajos, Dadányi György.

Összesen 602 hivatalos kiküldöttet igazoltak le s rajtuk kívül még mintegy 500 EGE tag volt jelen.

Az elnöki megnyitó

Dr Szász Pál az EGE elnöke emelkedett szószékére. A közgyűlés közönsége éljenzésekkel üdvözölte.

Az elnök visszapillantást vet az elmúlt három munkaév eseményeire, az indulás nehézségeire, s a dolgok alakulására.

— Alázatosan hajtom meg fejemet az Isten előtt, — mondja, mert én csak eszköze voltam az ügynek. Az elért eredményeket nem írhatom javamra, vagy rovásomra, hiszen a közösségi munka nyomán jelentkeztek.

— Már a kezdetben tudatában voltam annak, hogy bele kell élnem magamat a magyar gazdatársadalom valamennyi rétegének helyzetébe. Csak így bontakozhattak ki az óhajok, a kívánságok és így láthattam meg közvetlen közelről a magyarság belső életét. Megállapíthattam, hogy jövőjük családjuk, gyermekeik érdekében vállalják a küzdelmet. Ez a harc azonban nemcsak egy magyar foglalkozási ágnak a jellemvonása.

Ezután munkatársaimmal együtt az utakat kerestem. Nem az elméletek felállításán fáradoztunk, hanem az élet valóságait kerestük. Az volt a feladat, hogy a vezetők és az irányított magyar tömegek között a legszerveesebb testvéri kapcsolat épüljön ki.

— Meg kellett keresni a barátokat a gazdák barátjait, akik vidékenként jelentkeztek és tájékoztattak a magyar gazdatársadalom felfogásáról, kívánságairól. A gyakorlati munka szempontjából a központi iroda megerősítésén kívül 3 felügyelőt küldtünk ki, a különböző vidékekre. Így indultunk el. Az első hónapok után már a megoldásra váró feladatok teljes egészükben jelentkeztek előttünk.

Idővel a három felügyelőből 12 lett, s most a magyar lakta falvakat kerületre osztva járják, tanítják s irányítják a kisgazda tömegeket. Jelentéseikből pedig kiolvassuk a népi szükségleteket. A felügyelők rendkívül értékes, becsületos munkát végeztek.

— Az az eredmény amiért dolgozunk, a ma-

A gazdák lapja és önképzése. A gazdaköri élet. A gazdanapok A földmives iskolák hivatása

— Az egyleti életnek friss tartalommal való betöltését csak a szervezés útján érthetjük el és éppen ezért erre helyeztük a főszűlyt. Ezen a területen olyan lapot kellett megindítanunk, amely minden magyar gazdát érdekel, olvas és tanul belőle. Három évvel ezelőtt, ha jól emlékszem 1.000 példányban jelent meg s ma viszont 18.000-ben. Kétszer, háromszor is átolvassák s mindig alapos ismereteket merítettek belőle. Természetes, hogy gazdatestvéreinkkel való érintkezések során bírálatokat kértm. Soha még egyetlen olyan gazdatestvéreink sem akadt, aki a lap irányját, tehát az E. G. E. célkitűzésének kifejezését s megnyilatkozását kifogásolta volna.

— A szervezés további részében a tanulás volt a fontos. Az első évben, amikor a kéthetes tanfolyamokról volt szó bizony sok komoly akadály merült fel. Sokan kétekedtek eredményében, de azért beindítottuk. Az első 24 tanfolyam várakozáson felül sikerült s bennük a kisgazdaközönség érdeklődésének legnagyobb értékét véltük felismerni. A magyar kisgazda keresi az alkalmat s ösztönösen megéri, hogy haladnia kell a korrallal, mert csak így tudja földjét megtartani, jobban művelni s nagyobb értékeket kitermelni.

— Azóta minden télen egyre nagyobbak a tanfolyami igénylések, amiket igyekszünk teljesíteni. A mezőgazdasági népoktatásnak elérkeztünk tehát egy fontos mérföldjelzőjéhez. A tanfolyamok bevéltak s az eredmények nem maradtak el. Az előadások során az egyik oldalon álltak a hallgatók és a másikon azok az áldozatkész munkavállaló tanult magyar gazdák, akik kötelességüknek tartották ismereteiket átadni a széles néprétegeknek. Bizonyágtétel volt ez amellet, hogy a magyar kisgazda és a tanult birtokosok összefogása együttálladása csodákat fog művelni.

— De figyelemmel kísértem a tanfolyami akciók fejlődési vonalát. Kezdetben a gazdák nem vették olyan komolyan. Azt mondták, hogy amennyiben tudnak, ott lesznek. Vagy, hogy dolguk van s az előadásokon nem jelenhetnek meg. Három év után már itt is változott a helyzet. Megszületett az E. G. E. fegyelem. A két hét alatt mindenki pontosan hallgatja az előadásokat, de nem azért, mert szankciókat alkalmaznánk, hanem azért, mert belátták, hogy tanulás és a haladás alapos érdekük. Már versenyeznek egymással, hogy ki tud többet és a tanultakat ki tudja jobban megvalósítani.

— Egy másik igen nagy megoldási feladatunk a gazdaköri életnek új alapokra való helyezése volt. Meg kellett tölteni belső tartalommal élő lüktető helyi szervezetnek kellett kiépíteni. Elég tétellel mondhatom, hogy célravezető uton járunk és az egész gazdaköri élet átalakul. A gazdakörök szinte gazdacsalódnak nevezhetném, ahol a falu összes gazdákat érintő életkérdéseit megtárgyalják. Így születnek meg a közös elhatározások és ennek következménye a gyakorlati közösségi munka. A gazdaköri élet terén azonban még nagyon sok munka vár reánk. Nagy türelemre, körültekintésre van szükség ahhoz, hogy tényleg olyanok legyenek mind amilyenekké a kisebbségi élet megköveteli.

— A szervezési vonalon különös súlyt helyeztünk a gazdanapok rendezésére. A vezetőségnek alkalmat van érintkezést találni a széles rétegekkel, megismerni életviszonyait, megállapítani ki gazdálkodik helyesen, kit kell felkarolni irányítani és tanácsokkal ellátni.

— Mindnyájan tudjuk, hogy az erdélyi magyar gazdatársadalom életében milyen nagy szere-

gyar gyermekek jövőjét tartja szem előtt, mert sohasem szabad elfelejtenünk, hogy mi kisebbségi sorsban élünk, ami pedig fokozott munkateljesítményekre kötelez. A kisebbségi sorssal együtt jár a szenvedés, amire egyben kötelez is. Ehez azonban nagy türelemre van szükség. Ez a sajátságos helyzetünk egyik legnagyobb belső lélektani értékeinkhez tartozik. A türelmet, a kisebbségi sorsnak ezt a bölcs mélységét a kisgazdánál találtam meg.

Dr Szász Pál ezután azt mondja, hogy a bizalmatlanság jég-kérge feloldódott s ez nagyrészt megszűntette a három évvel ezelőtt mutatkozott bizalmatlanságot.

— A munkának csak akkor van meg az igazi értéke, ha egészét jelent. Eppen ezért a magyar gazdatársadalom közösségi munkájából senkinek sem szabad félreállania. Az ilyesmi megbocsájtathatlan bűn és súlyos hiba volna saját nemzettestvéreinkkel szemben, saját népi életünknek és történelmünknek kicsufolását jelentené.

pet tölt be a 4 földműves iskola. Arra törekedtem, hogy az iskolák fentartóival az egyházakkal s ezeknek a gazdaintézményeknek a vezetőivel állandó kapcsolatot tartunk fenn. Azt akartam, hogy a gazdanevelés egységes irányban haladjon.

— A mezőgazdasági oktatási elgondolásai nem váltak volna teljessé az Erdélyi Gazda Jogi Melléklete nélkül. Ebből minden gazda elolvashatja a különböző törvényeket, rendelkezéseket, megtudhatja mihez kell tartania magát. Sajnos a Jogi Melléklet iránt még nem elég széles az érdeklődés, bár mindazok, akik olvasói, igen nagy hasznát veszik. Hogy csak egy igen fontos szempontot említsek csak így lehet elkerülni, illetve megelőzni a különböző hatósági eljárásokat és pénzbüntetéseket.

— Az E. G. E. természetesen minden rendelkezésre álló eszközt és lehetőséget megragad, hogy a mezőgazdálkodás általános színvonalát emelje. Szervezettségünk azonban még mindig nem elég mély ahhoz, hogy terveinket akadályok nélkül valósíthatnánk meg. A színvonal emeléséhez tartozott a gazdáknek nemesített vetőmagokkal való ellátása s az állattenyésztés feljavítása. Az anyagi lehetőségek határain belül tenyészállatokat szereztünk be, s adtuk ki különböző feltételek mellett a gazdaköröknek.

— Ebbe a kérdésesoportha tartozik a gazdasági számvitel kérdése. Kisgazdatestvéreinket át akartuk vezetni arra, hogy ellenőrizzék saját tevékenységüket és lássák, hogy munkájuk milyen eredménnyel jár. A számvitel fejezi ki legkésebben a hibákat. A kisgazdáknak kiküldött számviteli nyomtatványokat az E. G. E. központja dolgozza fel, válaszlevelekben adja meg a szükséges tanácsokat.

— Az elmúlt évben az E. G. E. jelentős szolgálatot tudott tenni az okleveles magyar gazdáknek. Egy törvény kötelezővé tette az oklevelek állami elismerését, az E. G. E. megtalálta a módját, hogy ezt az igen fontos ügyet a gazdák érdekeihez híven rendezze.

Az E. G. E. és a politika

Dr Szász Pál, akinek a beszédét a minduntalan egyöntetű helyeslések szakították félbe rátért az E. G. E. és a napi politikával kapcsolatosan egyes vidékeken elhangzó megjegyzésekre. Utalt arra, hogy a politikai pártok megszűnésével a gazdasági és kulturális érdekképviselők hivatása tolt előtérbe, s ez magával hozta az E. G. E.-re is azt a feladatot, hogy a közélet intézésében a magyar gazdatársadalom a maga részvételét igényelhesse. A romániai magyarság életét az adott reálitások szerint kell megítélni, hogy a családokat elkerülhessük. De a kisebbségi jogokért meg fogunk birkózni, — mondotta Szász Pál, — mert jogunk van a népi életünkhöz s ennek meg kell teremteni minden előfeltételét. Megbecsüléssel kell élnünk Erdélyben a más népeknek s szeretettel fordulnak felénk. Ez a Krisztusi tan, mely egyben kizárja a gyűlölködést is.

— Itt vannak most az országos választások. A szenátorválasztásoknál az összes magyar nemzetiségű jelöltek az EGE választmánya adja. Ez nem azt jelenti, hogy mi elhagyjuk magunkat. De figyelemztetjük a más munkaterületeken dolgozó testvéreinknek. Minden magyar foglalkozási ágnak a lehető legrövidebb időn belül meg kell alkotnia időálló érdekképviselői szervezetét. Ezt a munkát nem végezhetjük csak mi egyedül. Mindnyájan ma-

gyakor vagyunk, népünk iránt fennálló egyforma kötelezettségekkel.

— A társadalmi szervezkedés terén mégis az EGE volt az uttörő. Megmutatta és megcsinálta amit lehetett. Csinálta ezt meg minden magyar testvér, mert adva vannak a lehetőségek. Csinálnak további egyesületeket, szövetkezeteket, mert ebben van az erő. Ezt tartjuk célszerűnek.

Üdvözlő táviratok és köszönetnyilvánítások

Dr Szász Pál őszinte köszönetet mondott azért a támogatásért, amit az EGE az állambatalom részéről élvezett. Javasolja, hogy a közgyűlés küldjön üdvözlő táviratot Ófelsége II. Károly királynak, Călinescu miniszterelnöknek, akivel sokszor tárgyalt és vitatkozott: és komoly dolgokban segítségünkre volt. Továbbá Dragomir Silviu kisebbségi miniszternek, aki mindig igyekezett teljesíteni a kéréseket, — a földművelésügyi miniszternek, akinek további nemes támogatását kérjük egyesületünk munkájára, — a kolozsvári gazdasági akadémiának, hogy úgy a diplomák nosztrifikálásánál, valamint más gazdasági kérdésekben mindig segítségünkre voltak.

Az elnök aztán legnagyobb elismeréssel szólott a magyar gazdaságszolgálatról, mely összefogásával lehetővé tette a közösségi élet megalapozását. A továbbiakban tisztviselőitársai buzgó munkájáért mondott köszönetet.

A közgyűlés az évi jelentést, mely az Erdélyi Gazda 1939 évi április 1-i számában jelent meg, egyhangúan elfogadta és a vezetőségnek a felmentést megadta. Hasonlóképpen tudomásul vette a zárszámadásokat és ezekre is megadta a felmentést.

Az EGE alapszabályt abból a célból módosították, hogy az EGE ügymenetét megkönnyítse. Az egyesület nevéét megváltoztatták. A közgyűlési naptól kezdve az Erdélyi Gazdasági Egyesület „Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület”-nek nevezendő. Az alapszabály módosításához többen hozzászóltak és azt eredeti fogalmazásában egyhangúan elfogadták.

A vezetőség munkája méltatására is többen szólaltak föl. Biró István bizalomnyilvánítással, Fikker János unitárius lelkész azzal a megjegyzéssel, hogy az EGE elnöke a politikai életben jobban belekapcsolódott, mint amennyire szükséges lett volna. Erre Szász Pál elnök újabb magyarázó kijelentéseket tett. Aztán az udvarhelymegyei gazdák nevében Szakács Zoltán és Keresztes Sándor, a csíkiak nevében Szöke Mihály földművelésügyi nyugalmazott igazgató, a háromszékiek nevében Györgybiró István kökői gazdaköri elnök, református lelkész szólalt föl elismerést nyilvánítani. A közgyűlési kiküldöttek közül még többen szólaltak fel hasonló értelemben a hallgatóság állandó, erőteljes helyeslése közepette.

Tisztújítás

Dr Szász Pál bejelenti, hogy az elnökség megbízása lejárt és a választások megejtésére Korponay Kornélt kéri fel, aki el is foglalja a helyet. Néhányan titkos választás elrendelését is kérték, de az erre vonatkozó beadványon nem volt kellő aláírás. Dr Markovits Kálmán a biharmegyei gazdasági egyesület elnöke javasolta, hogy 3 évre elnökül ismét Szász Pált válasszák meg, mint aki a szunnyadó magyar gazdaságszolgálat álmából felrázta, erős népi szervezetet csinált belőle s aki a legmegfelelőbb a magyar gazdaságszolgálat ügyeinek szolgálatára.

A közgyűlés egyhangúan és percekig tartó ünnepléssel, éljenzéssel választotta meg ismét dr Szász Pált, akinek az elnöki székét néhány rendkívül meleg szó kíséretében adta át Korponay Kornél koronának. Szász Pál elnök az egyesület elé kitűzött irány továbbfejtését hangoztatta. Felhívást intézett a magyar gazdaságszolgálat felé, hogy mindenki hozza meg az áldozatot a közösségi életért. Hozza meg munkában és pénzben. Az egyesületnek 18.000 rendes tagja van, s gazdaköri tagokkal együtt több mint 33.000 lelket számlál. Ha már most csak egy napot számítunk a 33.000 lélekre, úgy a 33.000 munkanap áll a közösség rendelkezésére. Mondani sem kell, hogy milyen eredményeket lehet elérni. Természetes, hogy a többgyermekes szegényebb gazda nem áldozhat annyit, mint a többi. A gazdaköri elnökök tegyenek javaslatot, hogy a közösség szolgálatában állított önkéntesen felajánlott vagyont, s munkát, munkanapokat milyen célok megvalósítására akarják fordítani. Ezt a nagy feladatot csak a legteljesebb együttérzés jegyében tudjuk megvalósítani s hála Istennek fennáll a legteljesebb összhang.

Az elnök végül javaslatot tett az alelnökök és az igazgató-választmány tagjainak megválasztására.

Egyhangú lelkesedéssel, alelnököknek gr. Teleki Bélát, Máriaffy Lajost, újonnan megválasztottak továbbá Cs. Károly István ombódi és Kádár

István nyugtódí kigazdákát. Igazgató-választmányi tagok: Nagy Dénes Torda, dr gr. Bethlen László Kolozsvár, gr. Bethlen Béla, Bethlen, Balázs István Kolozsvár, dr Bibó Béla Kiskapus, dr Böszörményi Sándor Kolozsvár, dr Markovits Manó Nagyvárad, Gál Elemér Lárca, dr Darkó Akos Kolozsvár, Farkas Árpád Kolozsvár, Gyertyánffy László Gyér. gr. Haller István Kerelőszentpál, dr Jelen Gyula Kolozsvár, dr Kölosey Ferenc Domahida, Biró Péter Somkerék, Kovács János Angyalos, Pálffy László Kolozsvár, Buzás István Bánffyújnyad, Péter József Csíkcsicsó, dr. Szász Ferenc Kolozsvár, dr Szentiványi Gábor Szentiványlaborfalva, Szász József Marosvásárhely, Takácsi Miklós Tóvisegyháza, Szakács Zoltán Udvarhely. Számvizsgáló bi-

zottsági tagok: Darkó Akos Kolozsvár, dr Szász Ferenc Kolozsvár, Pálffy László Kolozsvár, Gidófalvi István Doboka. Fegyelmi bizottsági tagok: Ifj. Szász István Kolozsvár, dr Gál Miklós Torda, dr Jelen Gyula Kolozsvár, dr Böszörményi Sándor Kolozsvár, dr Müller Zoltán Nagyenyed, Bodor Kálmán Sülemed, dr Eöry István Magyarigen.

A közgyűlés az újonnan megválasztott tisztikar életésével ért véget.

Délben többszáz teritékes közebéd volt. Délután összeült az EGE igazgató-választmánya, mely ügyvezető alelnöknek Telegdy László központi felügyelőt választotta meg. Az igazgató-választmány a többi EGE központban lévő tisztviselőket újonnan kinevezte.

TIZ ÉV UTÁN

*

Elmentem, hogy találkozom velük tíz év múltán. Nyugalmasabb idők békés nyara volt még, amikor szétszédeltünk és az volt a legfőbb problémánk, hogy hol tartunk meg a szokásos bankettet. Mindenki mást akart és mást tervezett. Mire aztán belefáradtunk a tervezgetésbe és a veszekedésekbe, úgy határoztunk, hogy mivel tíz év után újból illik találkozni, halasszuk el addig a bankettet s a tíz év alatt talán sikerül megegyeznünk... Ebben mindannyian megnyugodtunk. A tíz esztendő pedig — íme — hamarabb eltelt, mintsem hittük volna.

S mert sohasem voltunk rendes emberek, ezt unós-unalan hangoztatták bölcs tanácsaink is, ezuttal is fonákul rendeztük meg a találkozást.

Először vacsorára gyűltünk össze az egyik jónévű vendéglőben, ahol az előző megbeszélés szerinti huszonöt terítékre számítottak s betuszkoltak bennünket egy kicsi helyiségbe. A huszonöt közül csak hárman jelentek meg rendes időben, de annál hamarabb megjelentek családostól együtt azok a volt osztálytársak, akik lemondták volt a meghívást. Mire megjöttek az előre jelentkezők, már negyvenhárom voltunk s egymás ölébe ültek a cimborák. A vendéglős kétségbeesetten védekezett, de más helyiséget nem tudott rendelkezésünkre bocsátani, mert minden terem zsúfolásig megtelt vendégekkel. Éjfél körül végre gyűrt a közönség a vendéglőben, némi élelemhez is jutott az éhségtől társaság és névsor szerint beszámoltak a fiúk a lefolyt évek eseményeiről.

A fiúk nem változtak. A sok jeles növedék most is versengett az utólagos elismerésekért. Csak egy volt közülük meglepően finom és szerény, pedig ő beszélhetett volna leginkább, mert a lefolyt tíz év alatt szép irodalmi sikereket ért el s számtalan verse, cikke jelent meg.

Ambár valami kimagasló karriert egyik sem csinált, szerény, de jó körülmények között él mindéggyik. Legfeljebb a meglepetések csak abban nyilvánultak, hogy akik jelesek voltak a könyvteléből, azok mind más pályát választottak s most kettő közülük ügyvéd, egy mérnök, a többi állami tisztviselő, míg azok, akik leggyengébben álltak a könyvteléből, most valamennyien könyvelők, sőt jogosított könyvszakértők.

Humor sem hiányzott s a fiúk felelevenítették az egykori apró csínytervek részleteit, amit egy szívederítően mulatságos és kedves kis meglepetés egészített ki. Azzal kezdődött, hogy az osztály legnépszerűbb tanulóját, aki már akkor is nagy erű sporttudósító volt s azóta nevet szerzett magának a sportújságírás terén, tíz évvel ezelőt valamely „apró kis félreértés” miatt éppen az év végén, a tanári kar eltanácsolta az iskolából s másutt kellett befejeznie tanulmányait. Ebben az időben történt, hogy az osztálykönyv megmagyarázhatatlan módon eltűnt és azóta sem került elő. Most a kitűnő szerkesztő hatalmas csomaggal kezében szólásra emelkedett.

— Tíz évvel ezelőt — úgy mond — a szigorú tanári kar eltanácsolt az iskolából. S ne tegyétek tolaodónak, hogy most mégis elfogadjam meghívásotokat. Ennek ellenében elhoztam a tíz évvel ezelőt fiatalos körülmé-

nyek között eltűnt osztálykönyvvel és most ünnepélyesen és mély tisztelettel átadom az osztályfőnök őrnek, azzal, hogy őrizze meg tovább tíz évig olyan szeretettel és gondossággal, amint azt én őriztem idáig.

Talán ez volt az egyedüli tréfa, amelyen szívből nevettek a fiúk.

Kerekes Manó tanár, egykori osztályfőnökünk most is emberszeretetről és megértésről beszélt, mint tíz évvel ezelőt.

Az utolsó között én is felszóltam. Tudom, kicsit ünnepprontó lehettem, amint keserű szájjal beszéltem ott. Láttam a felem szegzett tekintetéből, szemükben volt a szánalom.

Arról beszéltem, hogy tíz év óta összes élményeimet egyetlen szóban lehetne összefoglalni: „csalódtam.” A csalódásom már ott kezdődött, hogy mindazok a szép szavak, amiket atyai jószágú osztályfőnökünk hoztak intézett a szeretetről és az embertársak megbecsüléséről, mind csak fájó emlékek maradtak, de az életben éppen az ellenkezőjét éreztették velem...

Vasárnap délelőtt az iskolában gyűlekezünk, ahol még egyszer s most már utoljára búcsút mondtunk az iskolának.

Vidosits Gyula

A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal magyar alosztálya 16 képviselő és 5 szenátor jelölésére kapott engedélyt

A jelöltek névsora

Kolozsvár. Saját tud. A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal magyar tagozatának vezetősége a közeledő képviselő és szenátor választásokra vonatkozóan hétfőn délelőtt hivatalos jelentést adott ki.

A hivatalos jelentés előbb ismerteti azokat az intézkedéseket, amelyeket a választásokkal kapcsolatban tett az Arcvonal magyar tagozatának vezetősége, majd beszámolt arról, hogy az Ujjászületési Arcvonal direktoriuma május hó 21-én délelőtt 10 órakor ülést tartott. Ezen az ülésen a képviselők és szenátorok jelöléséhez szükséges engedély kiadása ügyében hoztak döntést. Az ülésen az Arcvonal magyar alosztályát gróf Bánffy Miklós képviselte. Az Arcvonal vezetősége a magyar alosztály részére tizenhat képviselő és 5 szenátor jelölésére adott engedélyt.

A jelöltek névsora a következő: Képviselőjelöltek a földművelők csoportjában: Bárány Jósika János Szurdok, dr Asztalos Sándor Kolozsvár, Orsz. Károly, gróf Toldalagi Mihály Nyaradszentbenedek, Bakos János Bodó.

Az iparosok és kereskedők csoportjában: gróf Teleky Ádám Marosújvár, dr Soós István Nagyvárad, Tompa Lajos Torda, Péter János Temesvár, dr Bartha Ignác Kolozsvár, báró Szentkereszthy Béla Árkos, Ludvig Gyula Szeben, Boér Sándor Hidvég.

A szellemi foglalkozásúak csoportjában: dr Kovács Károly Csíkcsicsó, dr Filó Ferenc Székelyudvarhely, dr Simen Gyula Temesvár.

A szenátorjelöltek a következők: Földművelők csoportja: gróf Bánffy Miklós, dr Gyárfás Elemér. Iparosok és kereskedők csoportja: Szabó Béni, dr Barabás Andor kereskedő, Martzy Mihály Temesvár.

Hatszáz embert tett hajléktalanná a józseffalvai borzalmas tűzvész

Százharminckilenc gazdaság égett le, minden hozzátartozó épülettel. Porig éget az ortodox templom, az iskola és a községháza. Rengeteg jószág és termény hamvadt el

Józseffalváról jelentik: Az egész környék megdöbbenéssel állja körül a tűzvész által elpusztított Józseffalva romjait. A tűz, amely Ilie Beraru gazdaember házában kéménytűz következtében keletkezett,

négy óra alatt lángba borította csaknem az egész falut, amely Suceava megye egyik legnagyobb és legrendezettebb községe volt és rövid idő alatt majdnem teljesen elhamvasztotta.

A romok között 114 ház maradt épen, amelyeknek csodálatos módon sikerült elkerülniök a katasztrófát. A többi épületek porig leégték.

Az egész falu romhalmaz képét mutatja. Itt-ott egy szilárdabb építésű háznak a kéménye meredezik csupán, amely körül az összedőlő falakra rogyott a bádogtető. A hajléktalanok szivettéppé látványt nyújtanak. A romok között kétségbeesett asszonyok keresgélnek, nélkülöző gyermekek sirása hallatszik s egy-egy ökrösszekér halad az országúton a közeli falvak felé, amelyekben népes családok ülnek megmentett holmijukkal.

A suceavai tartomány királyi helytartósága a józseffalvai hatóságokkal körülve megindította már a segélyakciót. Bizottság alakult, amelynek tagjai Gh. Amiroaei iskolai igazgató, Német Kálmán dr. katolikus lelkész, Alexandru Zule lelkész, a községi bíró és két falusi ember. A tartományi helytartóság 50.000 leit adományozott a hajléktalanok számára, a suceavai polgármesteri hivatal pedig kenyeret és más élelmiszert osztott ki a katasztrófa ártalmaitól.

A környező falvak lakosai között aláírási íveket köröznek, amelyekre a legszegényebbek is nagyobb összegeket jegyeznek s mindenféle élelmiszert gyűjtenek a tűzvész áldozatai számára.

Alig egy óra alatt százharminc ház égett le

Józseffalva, május 22. A katasztrófa színteréről a következő részletes jelentések érkeztek. Május 18-án délután háromnegyed kettőkor ütött ki a tűz Józseffalva Vorniceai községben, Ilie Beraru házában. Szerencsétlenségre rendkívüli erősségű szél fújt, amely percek alatt tovább terjesztette a tüzet a közeli házakra, úgyhogy félóra alatt már az egész utcáson lángokban állott. A templomokban félrevették a harangokat, minden épkezláb ember a helyszínére sietett, kivonultak a hatóságok is és minden rendelkezésre álló eszközzel igyekeztek megakadályozni a tűz továbbterjedését. Erőfeszítések azonban hiábavalónak bizonyult.

Alig egy óra alatt már 139 ház égett, menthetetlenül.

A szerencsétlenség híre gyorsan elterjedt az egész környéken s a közeli falvak lakói ezrével siettek Józseffalva népének segítségére. Hamarosan megérkeztek a suceavai hatóságok is, Leon-te Motoc suceavai polgármester az egészségügyi szervek vezetői, csendőrkülönítmények, a környék katonai előkészítési alakulatai és természetesen a suceavai tüzoltók, akik emberfeletti munkát végeztek, de eredménytelenül.

Braescu ezredes, cernautzi csendőrfelügyelő, akit telefonon értesítettek a tűzvészről, gépkocsin érkezett Józseffalvára és azonnal átvette a mentőmunkálatok vezetését. Mindenekelőtt a gyermekek, asszonyok és betegek biztonságba helyezését rendelte el, aztán az állatok megmentésére adott parancsot. Az állatok nagyobb részét a csendőrök, premilitárok és a lakosság emberfeletti erőfeszítése meg is mentette.

Egy hajléktalanná vált falu szörnyű éjszakája

A tűz oly gyorsasággal terjedt, hogy sok helyen a lángborotult házak lakóinak is alig volt ideje elmenekülni.

Borzalmas jelenetek játszódtak le. Anyák vetették magukat a lángok közé, hogy gyermekeiket kimentseék. Kétségbeesett emberek rohantak újból és újból vissza a már roskadozó épületekbe, hogy értékebb berendezési tárgyaikat kihozzák.

A csendőröknek kellett közbelépniök, hogy a tüzkárosultakat életveszélyes vállalkozásaiktól visszatartsák.

Percenként újabb és újabb házak omlottak be, tetőszerkezetek zuhantak alá s a felcsapó lángok közt és a füstgomoly tengerében magyar pa-

Megrendítő jelenetek az égő faluban

A falu azonban az emberfeletti munka ellenére is égett tovább. A vízhiány és a szélvész lehetetlenné tette a tűz izolálását. A lángok gyors terjedését elősegítette az a körülmény is, hogy a falu házainak legnagyobb része fából épült. Nem is annyira a tüzoltók erőfeszítésének, mint inkább a szél irányának köszönhető, hogy a falu keleti részén 114 ház épen maradt. Megmaradt a katolikus templom és a lelkészi lakás is, mert mind a kettő kőből épült. De a tűz még az éjjeli órákban is tartott.

A borzalmas tűzvész következtében 600 falusi ember maradt teljesen hajléktalan.

Ezek egy részét még a katasztrófa éjszakáján az épenmaradt házakban és a közeli falvakban szállásolták el. A falu román katolikus lelkésze, dr. Németh Kálmán, aki buzdítással, tétellel a tűzvész egész ideje alatt állandóan ott volt hívei és az egész falu népe mellett, megtette a leg sürgetőbb intézkedéseket a hajléktalanok és nélkülözők segélyezésére. Leon-te Motoc, Suceava város polgármestere kenyeret küldött Józseffalvára s még az éjszaka folyamán több tehergépkocsi ér-

kez, magyar segélykiáltás hallatszott a bukovinai ég alatt.

A népes székely telep munkájának, takarékoságának csaknem minden eredménye lángokban állt.

Még a gyümölcsfák és a kertek is elperzselődtek. A szélvihar égő zsindely-tetőrészeket kapott fel és sodort tovább, újabb tűz-fészkeket helyezve el, amelyből percek alatt pusztító lángoszlopok csaptak fel. A pernye és a szikrák özöne kilométerekre szállt. Messzi falvakból látni lehetett a tűzvész fekete felhőit Józseffalva felett.

A suceavai tüzoltók és a környékbeli falvak polgári tüzoltói önfeláldozó munkát végeztek. De az elemek pusztító erejével szemben tehetetlenül állottak.

Tizenkilenc tüzoltó és falusi ember szenvedett könnyebb sérüléseket.

Ezeket azonnal első segélyben részesítették, majd pedig a suceavai városi főorvos intézkedésére kórházba szállították.

kezett meg a szerencsétlenség élelmezésére. A hatóságok azonnal éget is osztották a kenyeret. A hajléktalanok rettenetes éjszakát töltöttek el. Egy mezőre gyűjtötték össze őket a füstölő romok közlében s ott a szabad ég alatt várták a hatóságok intézkedéseit.

Constantinescu ezredes, Suceava megye prefektusa rendelkezést adott ki, amelyben pontosan előírta, hogy a hajléktalanokat miként szállásolják el a szomszéd községekben. Gheorghe Flondor tartományi helytartó még az éjszaka folyamán elrendelte, hogy részletes kimutatást készítsenek a károsultakról s a helyi hatóságok azonnal hozzá is fogtak a szerencsétlenül jártak összeírásához és a kár számbavételéhez.

Az eddigi megállapítások szerint 139 gazdaság égett le minden hozzátartozó épülettel. Porig égett az ortodox templom, iskola és a községháza is. Emberéletben nem esett kár. De mintegy 30 tehenet, lovat, disznót nem lehetett megmenteni. Rengeteg apró állat veszett oda és ign sok termény. A kárt pontosan még nem becsülték fel, de az sok millióra rug.

Az ingatlankönyvek kitöltési módozatai

Minden hiányosságért a háztulajdonos felelős a bérlelőkkel együtt

A nagyváradi rendőrkvesztura közli a következőket:

Május 23-án lejár az ingatlankönyvek (cartea de imobii) benyújtásának határideje. Ezt a határidőt nem hosszabbítják meg és így minden késedelem kihágásnak számít. Május 24-én Nagyvárad egész lakosságát fel kell tüntetni az ingatlan könyvekben. Az állandó lakhellyel bíró a 2-ik, a nem helyben lakók pedig a IV. számú törzslapon tüntetendők fel.

Minden lakhely vagy lakásváltoztatást az illetékes törzslapon kell bejelenteni. A törzslakosság változtatásait a 3-as számú törzslapon, a nem helyben lakókat pedig a 4-es számú törzslapon.

Például:

Kovács Nicolae Cosbuc-utca 5. szám alatti lakos május 25-én Alexandri-utca 10. szám alá költözik.

A kitöltési módozat a következő:

A Cosbuc 5. számú ház tulajdonosa a 3-as számú törzslapon bejelenti a rendőrségnek, hogy Kovács Nicolae elköltözött a házból. A törzslapon egy látmozott példányt kap a rendőrségtől, melyet az ingatlan könyvhöz csatol.

Az Alexandri-utca 10. számú ház tulajdonosa kitölti a 2-es számú törzslapot, amelyben bejelenti a rendőrségnek, hogy bérbeadott egy szobát, vagy egy lakosztályt, stb. Kovács Nicolae-nak. A törzslapon egy látmozott példányt kap a rendőrségtől és ezt az ingatlankönyvhöz csatolja.

Az Alexandri-utca 10. szám alatti háztulajdonos 2-es számú törzslapjának benyújtásával egyidőben személyesen megjelenik a rendőrségen a bérlelő, hogy lakásváltoztatását a szokásos formások között bejelentse.

Más példa:

Kovács Joan, Jorga-utca 8. szám alatti lakos május 24-én Kolozsvárra költözik, Mocilor-utca 15. szám alá.

A kitöltés módozatai a következők:

A nagyváradi Jorga-utca 8. számú ház tulajdonosa a 3-as számú törzslapon bejelenti a rendőrségnek, hogy Kovács Joan Kolozsvárra költözött, a Mocilor-utca 15. szám alá.

A törzslap benyújtásával egyidőben megjele-

nik a rendőrségen személyesen Kovács Joan is, ahol egy lakásváltozást bejelentő lapot és a kolozsvári rendőrséghez intézett átiratot kap. A kolozsvári Mocilor-utca 15. számú ház tulajdonosa a 2-es számú törzslapon jelenti be a kolozsvári rendőrségnek a Nagyváradról történt lakásváltozást.

Hasonló módszer szerint járnak el a nagyváradi háztulajdonosok is mindazokkal a bérlelőkkel, akik május 23-ika után költöznek a városba vidékről.

Alban az esetben, ha az illető személy, aki más helységről jött Nagyváradra és nem hozta magával a lakásváltoztatást bejelentő lapot, a nagyváradi háztulajdonosnak mégis be kell jelentenie, megjegyezve, hogy az átjelentő lap hiányzik. A törvény intézkedéseinek be nem tartása miatt azután a bérlelőt büntetik meg.

Más példa:

Miron Gheorghe Belényesről néhány napra Nagyváradra jön és itt magánzóházát bérel vagy egy magán szobában lakó barátjának kap ingyenes elhelyezést, mondjuk Cleopatra-utca 10. szám alatt.

A kitöltés módozatai a következők:

Az ingatlan tulajdonosa, vagy az ingatlan tulajdonosa a főbérlelővel együtt, abban az esetben, ha Miron Gheorghe az utóbbihoz jött, köteles azonnal bejelenteni Miron Gheorghe érkezését a 4-es számú törzslapon. Ugyancsak a 4-es számú törzslapon jelentik be Miron Gheorghe távozását Belényesre.

Tehát senkiesem lakhat egyetlen ingatlanban sem bejelentés nélkül és senkiesem távozhat el vagy költözhet egyik lakásból a másikba, ugyanabban a városban vagy más városba anélkül, hogy a bejelentés módozatainak idejében eleget ne tett volna.

Minden hiányosságért a törvény értelmében a háztulajdonos felelős, az ellenszegülő bérlelőket együtt.

Nagyvárad, 1939. május 22.

ss. Clonta Eugen, rendőrkvesztor.

Példás anyagi és erkölcsi eredménnyel dolgozik a nagyváradai Nyugdíjas Közalkalmazottak Segítő Egyesülete

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken tartotta a Nagyváradai Nyugdíjas Közalkalmazottak Segítő Egyesülete évi rendes közgyűlését Gyöngyössy István dr. elnöke alatt. Az elnök megnyitójában utalt arra, hogy bár az idők nem kedveztek a kitűzött célok maradéktalan megvalósítására s a nyugdíjasok nagyrésze még mindig nem értette meg az egyesülésben rejlő erőt s valami érthetetlen közönnyel viseltetik saját anyagi és erkölcsi érdekei iránt, mégis — mint a számadatokból kitűnik, — az egyesület évről-évre javuló, erősödő irányzatot mutat, a mi reményt nyújt arra, hogy az egyesület áldásos, valóban altruista céljait a jövőben még fokozottabban fogja tudni megvalósítani. Kéri a nyugdíjas társadalmat, hogy saját érdekei védelmében mutasson nagyobb és odaadóbb érdeklődést.

Majd Várady Boldizsár titkár terjesztette elő évi beszámolóját. A jelentésből néhány adatot kiragadunk. A tagok száma 481. Ha figyelembe vesszük, hogy amikor a jelenlegi tisztikar a vezetést négy évvel ezelőtt átvette, a tagok száma a mai létszámnak alig a fele volt, úgy hűen mutatják be az egyesület fejlődését. Az elmúlt évben 68 ezer lei kölcsönt folyósítottak. Temetkezési segélyben 17 ezer leit fizettek

ki. A tagok részére 2 ezer köbméter tűzifát közvetítettek igen kedvezményes áron.

A számadások elfogadása után élénk eszmecsere indult meg a temetkezési segély s tagdíjak mérvének megállapítása tárgyában. Határozatiilag kimondták, hogy a nyugdíjas házastárs is tagja lehet az egyesületnek 10 lei havi tagsági díj ellenében. A tagdíjra vonatkozólag a régi tagok szerzett jogait fenntartják, az ezután belépő tagok legkisebb havi díja 10 lei. A temetkezési segély: 2 évi tagság után 1000 lei, 3 évi tagság után 1500 lei, 5 évi vagy több évi tagság után 2000 lei.

Miután a tisztikar mandátuma lejárt, dr. Gyöngyössy István a tisztikar nevében megköszönte a bizalmat s áttértek a választás megéjtésére. A választás egyhanguan a következő:

Elnök: dr. Gyöngyössy István. Vezértitkár: Várady Boldizsár. Alelnökök: Fodor Árpád és Tóth László. Ellenőrök: Bacher József és Schuch Károly. Választmányi tagok: dr. Domokos László, Hajdu György, Jellinek Géza, Jerzsák István, Kortsmáros László, Kotzó Gyula, dr. Nádai Samu, dr. Nemlaha Bodog, dr. Szirmai Kálmán, Vajna Ferenc, Várady István, Zitzmann József.

SPORT

Románia B) — Lettország 3:0 (1:0)

Biztosan nyert a második garnitúra is. — Reiter a mezőny legjobbjá

Bucurestiből jelentik: Vasárnap délután mintegy 6000 főnyi közönség jelenlétében játszottak a román kadettok a Lettek ellen. az A-csapat esztörtői fölényes győzelme után érthető volt az érdeklődés megcsappanása. A második román garnitúra is fölényesen legyőzte Lettország válogatottját. A mérkőzést nagy szelhen játszották le.

A román együttes így állt fel:

Szadovszky — Duce, Felecan — Pál, Pop, Nistor, (Lupas) — Moldoveanu, (Kovács II.), Bogdan, Reiter, Praszler, Ene.

Az első félidőben a lettek nagy hátszéllel játszanak. A román csapat lendületesen kezd a játékot, de a vendégek is sokat támadnak. A széltől támogatott lettek sok veszélyes helyzetet teremtenek a román kapu előtt, de a védelem, élén

Felecan I. nagyszerűen dolgozik. A 45-ik percben a román csapat szerzi meg a vezetést. Reiter nagyszerű átadását Moldovan belövi. (1:0.)

Szünet után már a román csapat van fölényben. A lettek beszorulnak és csak lelkes védekező bombája a lécről pattan le, a ploesti Kovács II. szemfüles és bevágja. (2:0.) Kezdet után a lettek még próbálkoznak javítani az eredményen, de nem sikerül nekik. Ezzel szemben a 30-ik percben Praszler—Ene akcióból utóbbi pompás gólt lő. (3:0.) Később már nem változik az eredmény.

A román csapat győzelme megérdemelt volt. Pillanatig sem volt kétes. A csapat legjobbjá a temesvári Reiter volt. Felecan, Pop és Bogdan érdemelnek még dicséretet.

Belföldi sporteredmények

B) ligában:

Bucuresti: Macabi—Unirea Tricolor 1:0 (0:0). Meglepetés.

Szatmár: Sodronyipar—Olimpia 3:0 (1:0).

Nagybánya: Tricolor—Victoria 5:2 (2:1).

Lupény: Vulturii—Minerul 1:0 (1:0).

Kerületi bajnokságért:

Nagyvárad: Vasas—Vestul 3:0 (2:0). A Vasas biztos bajnok.

Barátságos mérkőzések:

Marosujvár: AMTE—Solvay 2:2 (2:0).

Temesvár: Ripensia—Freidorf 6:1 (2:0). A Ripensia kipróbálta ifjúsági csatársorát, amely megfelelt (a Freidorf ellen) és valószínűleg vasárnap a Juventus ellen ezeket szerepelteti.

Nagyvárad: Barkochba—Makkabea 2:1 (1:0).

A katonai előképzősök sportünnepélye Nagyváradon. Saját tud. Tegnap rendezték a nagyváradai előképzősök szokásos évi sportünnepélyüket, igen nagy érdeklődés mellett. Délelőtt a Divízió sporttelepén, délután a Rhédey-kerti pályán tartották meg a sportversenyeket. Voltak atlétikai számok, kerékpár, volleybal, futball, stb. Az előképzős leányok és fiúk, különösen a tornában, szabaddagyalorlatokban mutattak nagy haladást és szereztek élvezetes percekét a nézőknek.

Vereséget szenvedett a Ferencváros

Ujpest három ponttal vezet és már bajnoknak tekinthető

Budapestről jelentik: A magyar NB vasárnap fordulóján végleg eldőlt a bajnokság kérdése. A Fradi vereséget szenvedett a Szegedtől és így az SSE felett győztes Ujpest már 3 tiszta ponttal vezet és bajnoknak is tekinthető.

A forduló részletes eredményei a következők:

Szeged—Ferencváros 4:2 (1:1).

Hungária—Nemzeti 1:0 (0:0).

Ujpest—SSE 10:0 (7:0).

Elektromos—Taxisok 2:2 (1:2).

Kispest—Budafok mérkőzés zápor miatt a mérkőzés a 10. percben félbeszakadt.

Szolnok—Phóbus, a rossz idő miatt elmaradt.

Bocskai—Zugló 0:0.

Az angol labdarugó csapatok jól szerepelnek Európában. A Ledes—United Oslóban 2:0 (1:0) arányban győzte le Nordköppingben pedig az Arsen a helyi válogatottat 8:2 (5:2) arányban verte.

TURISZTIKA

A balkánszövetség turisztikai bizottsága közös propaganda-röpiratok kiadását határozta el

Bucurestiből jelentik: A Balkánszövetség turisztikai bizottsága nap-nap mellett ülésezik a propaganda alminiszterium épületében Vintila Paracchivescu, a turisztikai hivatal igazgatójának einöklet alatt.

Résztvettek a munkálatokban: T. Petracopulos és D. Seferiades görög kiküldöttek, Iasa Grasevici a Todorovici jugoszláv kiküldöttek, Burhan Zihni Sanaus és Sinasi Hisar török kiküldöttek. A román küldöttségnek tagjai: Al. Constantinescu, Bellu, Miron Popovici.

A tárgyalások során megbeszélték egy közös turisztikai bulletin közös röpirat és közös propaganda falragasz kiadását. Ezenkívül megvitaták a közlekedési kérdéseket s azokat a kedvezményeket, amelyekkel a Balkán szövetség tagállamai egymás utasai számára a tagállamok látogatását megkönnyíthetik.

Tizenöt napos tanulmányi kirándulást rendez Erdélybe és Olteniába a „Sasok” természetjáró egyesület

A Sasok nagyváradai természetjáró egyesülete, mely a múltban is annyi nagyszerű kirándulást rendezett, ez év július 16—30. napjain tizenöt napos tanulmányi kirándulást szervez Erdély és Oltenia legegység vidékeire.

A tanulmányi kirándulás utiránya a következő:

Nagyvárad, Belényes, Nagyhalmagy, Körösbánya, Brád, Déva, Vajdahunyad, Hátszeg, Petrozsény, Vulkan, Lupény, Bumbesti, Targu Jiu, Tismana, Brosteni, Turnu-Severin, Vaskapu, Orsova, Ada-Kaleh, Herkulesfürdő, Teregova, Karánsebes, Várhegy, Hátszeg, Piski, Szászváros, Gyulafehérvár, Tövis, Nagyenyed, Marosujvár, Branyicska, Torockó, Borév, Aranyosbánya, Scărișoara, Topánfalva, Verespatak, Abrudbánya, Brád, Körösbánya, Alváca, Nagyhalmagy, Belényes, Nagyvárad.

Az egyesület által kiadott tájékoztató szerint az egyesület turaszakosztályának vezetősége — élén Kovács József református egyházkerületi pénzügyi tanácsos szakosztályi igazgatóval, Radványi-Román Károly grafikus-művész, szakosztály-vezetővel, Mokok Kálmán kelmefestő-gyáros, Morvay Árpád városi adóhivatali főnök, Tripsó Sándor nyug. törvénytudományi elnök, Mocsary Sándor irógép-kereskedő — mindent elkövet, hogy a kirándulás résztvevői a legjobban érezzék magukat és onnan a legkellemesebb emlékekkel térjenek haza otthonukba. A vezetők országosan is elismert, több évtizedes turavezetői gyakorlata, terep- és személyi ismeretei, figyelmes, előzékeny modora a legteljesebb biztosítékot nyújtja, hogy a kiránduláshoz fűzött várakozásnak — a lehetőség szerint — az egyesület eleget fog tenni és ez a kirándulás sem fog az előző éveké mögött maradni.

A részletes prospektus most van feldolgozás alatt; az adatok teljes beérkezése után azonnal kinyomtatjuk és az érdeklődők részére megküldjük.

A kirándulást kényelmes, ruganyos ülésekkel ellátott teherautóval járájk végig — a közben megteendő gyalogutakon kívül mintegy 1300 km. utvonalon.

Részvételi-díj tagoknak — előreláthatólag — 1900 lei lesz, mely összegben bennfoglaltatik az autóköltség, a szokásos turista-szállás és a látványosságoknál fizetendő belépő-díjak költsége is. Indulás Nagyváradról 1939. évi július hó 16-án reggel 6 órakor.

Jelentkezéseket máris előjegy az Sasok egyesületi irodája és a Mocsary irógépezet.

A Sasok-Vulturii Turista Egyesülete május hó 28-án és 29-én hagyományos torockói kirándulását megrendezi. Utközben felkeresik a Géczyvárat, a torockószentgyörgyi várat és a tordai hasadékat. Visszatérőben ünnep másodnapján pár órát Kolozsváron töltenek. Indulás 28-án reggel 4 órakor, visszaérkezés 29-én éjjelkor. Részvételi díj tagoknak 250 lei, vendégeknek 280 lei. Jelentkezni az egyesület helyiségében (Str. dr. Lazar Aurél 14), Mocsary irógépvállalatnál (Bul. Regele Ferdinand) és Gyenge István ékszerésznél (Str. Alexandri).

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: BOSFOR.

CORSO: SZÁZ FÉRFI EGY LEÁNY.

DORIAN: TAMADÁS A FÜLDKÖZI TENGEREN.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr. Sulyok István.

Kéziratokat nem ösztünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északnyugati, majd déli szél, változó felhőzet, több helyen, főleg nyugaton eső, zivatar. A hőmérséklet alig változik.

NEM KELL LÁTTAMOZTATNI A RENDŐRSÉGEN A ROMÁN UTLEVELEKET. Nagyvárad. Saját tud. Az elmúlt napokban kolozsvári híradás nyomán Nagyváradon is elterjedt az a hír, hogy a román utleveleket külföldre való utazás előtt láttamoztatni kell a rendőrségen. A nagyvárad rendőrségén azt a felvilágosítást kaptuk, hogy román állampolgárnak utlevelét nem kell láttamoztatni. Minden utlevél tulajdonos elhagyhatja az országot anélkül, hogy jelentkezne utlevelével a rendőrségen.

JUNIUS 1-ÉN ELNAPOLJÁK A BÍRÓSÁGI TÁRGYALÁSOKAT. Bucarestből jelentik: Victor Iamandi igazságügyminiszter távfratit körrendeletet adott az ország összes táblái főelnökeinek, amelyben közli, hogy június elsején a képviselőválasztások napján az e napra kitéűzött tárgyalásokat minden fokú bíróságon hivatalból elnapolják.

Özv. Ferenczy Andrásné halála. Özv. Ferenczy Andrásné született Sapy Szuzsanna hétfőn délután 2 órakor Nagyváradon, 81 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt urasszony nagy népszerűségnek örvendett szülővárosában Zilahon, ahol a maga idejében részt vett minden közjótékonyági akcióban. Fiatalabb éveiben irodalommal is foglalkozott és több hangulatos elbeszélés jelent meg folyóiratokban. Ferje halála után Nagyváradra költözött és csendes visszavonultságban élt leányával és vejével néhai Vidossits Gyula hírlapíróval. Egész életét a jószág, a minden nemessé, széppé vált lelkesedés töltötte be s általános tisztelt és szeretet övezte. Gyászolják leánya: özv. Vidossits Gyuláné született Ferenczy Rozália, unokája: Vidossits Gyula és kiterjedt rokonság. Temetése szerdán délután 5 órakor lesz az olasz temető Haller kápolnájából.

NYELVVIZSGÁRA ÁLLITJÁK A SEPSISZENTGYÖRGYI DOHÁNYGYÁR 380 MUNKÁSÁT. Sepsiszentgyörgyről jelentik: A dohánygyár bucaresti központi igazgatóságának utasítására a sepsiszentgyörgyi dohánygyár nyelvvizsgára rendelte munkásait. A nyelvvizsga július 15-én lesz és a gyár igazgatósága addig is nyelvtanfolyamot rendez azoknak a munkásoknak a számára, akik vizsgára kötelesek állani. Ezek száma háromszáznolcvanöt teszik.

A nemzetnevelésügyi miniszterium rendkívüli vizsgaidőszakot engedélyezett az elméleti és kereskedelmi liceumok ötödik osztályába való felvételre. Bucarestből jelentik: Az elméleti és kereskedelmi liceumok ötödik osztályába való felvételre a nemzetnevelésügyi miniszterium rendkívüli vizsgaidőszakot engedélyezett május 24-től kezdődőleg. Ezenkívül júniusban és szeptemberben lesznek a rendes felvételi vizsgák. Azok, kik a májusi rendkívüli vizsgaidőben elbuknak csak szeptemberben jelentkezhetnek újabb felvételi vizsgára.

HÁROMÉVI FEGYHÁZRA ÍTÉLT A KATONAI TÖRVÉNYSZÉK EGY ARADI ÜGYVÉDET. Aradról jelentik: Zubor Imre dr., ismert aradi ügyvédet néhány héttel ezelőtt tartóztatták azzal a váddal, hogy egy levelében államellenes kitételeket használt. Az ügyvéd ellen eljárás indult s ügyében pénteken ítéleket a temesvári hadbíró. Zubor Imre dr-t a katonai törvényszék háromévi fegyházra ítélte.

Szabolcska Mihály szobra Ókésckén. Ókésckéről jelentik: A pestmezei Ókésckén vasárnap délelőtt leplezték le Szabolcska Mihály szobrát. Szabolcska gyermekkorát töltötte Ókésckén.

A Háztulajdonosok Szövetsége képviselőjében dr. Marta Savu alelnök és dr. Lengyel Zsigmond ügyvezető elnök távfratit kérelmet nyújtottak be Calinescu Armand belügyminiszterhez az ingatlanok könyvek beadási határidejének meghosszabbításáért. Kétségtelen ugyanis, hogy a rendelkezésre álló pár nap alatt a rendőri hatóságok a legnagyobb erőfeszítés mellett sem képesek lebonyolítani a könyvek átvételével kapcsolatos terhes feladatot és ekként sok háztulajdonos érzékeny bírságoknak volna kitéve.

A RÓMAI SZLOVÁK KÖVETSEGEZ NEVEZTEK KI EGY NAGYVÁRADI SZÁRMÁZÁSÚ URILEÁNYT. Nagyvárad. Saját tud. Sokan ismerik Erdélyszerte a bájos, finom, nagy műveltségű Juhász-Hvozdzik Katicát, aki édesanyja, H. Huzella Erzsébet társaságában évek óta Szovádn, Erdély reprezentáns fűrdőhelyén tölti a nyarat. Juhász-Hvozdzik Katica nagyváradai születésű és gyermekéveiben került el innen a szüleiivel Csehszlovákiába, ahol az édesapja, Juhász-Hvozdzik János előbb Kassán, néhány éve pedig Pozsonyban tanár s egyidőben képviselő is volt. Juhász-Hvozdzik Katica két éven át folytatott tanulmányokat a bécsi diplomata-akadémián és az idén a pozsonyi szlovák külügyminisztériumban nyert elhelyezkedést. A hét nyelven tökéletesen tudó fiatal leánynak, úgy látszik, rendkívüli tehetsége van a diplomáciai pályára, amennyiben most arról értesülünk, hogy Juhász-Hvozdzik Katicát, — aki egyébként mindössze husz éves, — kinevezték a római szlovák követséghez és állomását már el is foglalta. Nagyváradról sok karrier indult már el, de Juhász-Hvozdzik Katica az első nagyváradai származású urilány, aki előtt a diplomata pályára magasba ívelő útja is megnyílt. Karrierjének bizonyítékra szívből örvendenek, akik az új diplomata hölgyet és előkelő családját ismerik.

Meghalt Kalácsa tulajdonosa. Temesvár. Saját tud. Temesváron 76 éves korában elhunyt Keller István orczyfalvai földbirtokos. Az elhunyt birtokához tartozott Kalácsa ismert bányái melegvízi fűrdő is. Keller Istvánt özevgye, több gyermeke és nagy rokonsága gyászolja. Háry Péter ismert temesvári fogorvos az elhunytban apósát gyászolja. A holttestet Orczyfalvára szállították, ahol vasárnap ment végbe a temetése.

Nagy tűz egy berlini környéki sportrepülőtéren. Berlinből jelentik: Az egyik Berlin-környéki sportrepülőtéren vasárnap nagy tűz pusztított. Egy repülőgépnövendék körrepülése után a már lezárt és nyugvó helyzetbe állított repülőgép motorja ismeretlen okból működésbe jött, a gép magától elindult és teljes sebességgel a közelben fekvő repülőgépgyár hangárjának ütődött. Az összeütközés következtében a motor felrobbant és a hangárt pillanatok alatt lángba borította. A hangár leégett és elpusztultak a benne lévő repülőgépek is.

Veszedelemes esőt leplezték le. Szatmár. Saját tud. A Szatmár- és Szilágy megyék határán fekvő falvakban egymást érték a csendőrségi feljelentések, amelyek arról számoltak be, hogy egy ismeretlen fiatalember hatóságok biztonságát adta ki magát és néhány soros jegyzék ellenében, a katonaság részére rekvirálásokat eszközölt. A hatóságok hadjáratot indítottak a veszedelemes szélhámós kézrekerítésére, aki a hadsereg nevében a gazdáknak súlyos károkat okozott. A nagykarolyi rendőrségnek sikerült a szélhámós fiatalember Dumitru Ioan 24 éves csengerbagosi fiatalember személyében letartóztatni. Dumitru beismerte, hogy a családokat 6 követte el és a „rekvirált” értékeket félőron eladta.

Színházi közlemény:

„EGY BOLOND SZÁZAT CSINÁL”

Kedden kezdődik a Thalia operettegyüttesének négy napos játékciklusa Nagyváradon

Kedden kezdődik és pénteken végződik a Thalia operettegyüttesének négy napos vendégjátéka, amelynek műsorán egyetlen újdonság és egy repris szerepel. Az újdonság Szüle Mihály, Harmath Imre és Walter László világsikerű aradt legújabb operettje, az Egy bolond százat csinál.

Az Egy bolond százat csinál volt ennek az esztendőnek és általában az utóbbi éveknek leghangosabb magyar operettsikere. A nagy világszínpadok rendre siettek megszerezni az Egy bolond százat csinál előadási jogát. Erdélyben a Thalia operettegyüttese ugyancsak frenetikus sikerrel mutatta be ezt a pompás meséjű, nagyszé-

FÜLÖP BÓDOG NYUGALMAZOTT PÉNZÜGYIGAZGATÓ HALÁLA. Városszerte osztatlan részvételt keltett, hogy Fülöp Bódog királyi tanácsos, nyugalmazott pénzügyigazgató, május 21-én 84 éves korában Nagyváradon elhunyt. Fülöp Bódog évtizedeken át dolgozott az itteni pénzügyigazgatóságon a munkássága során fellebbvalói elismerését, tisztviselőtársainak őszinte rokonszenvét, a hozzáfutó feleknél pedig — akiknek ügyes-bajos dolgaiban mindig segített — teljes bizalmát és szeretetét érdemelte ki. Nyugalombavonulása után még mindig sokan fordultak hozzá tanácsokért és ő, amikor csak tudott, mindenkor szívesen szolgált útbaigazítással azoknak, akik segítségét kérték. Magas kora ellenére gyakran megfordult a társaságokban mindaddig, amíg betegeskedni kezdett. Elhunytát feleségén, Fülöp Bódognén, született Usztricky Laurán kívül gyermekei, Fülöp János pénzügyi tanácsos, Fülöp László, az Interrexim főtisztviselője, Fülöp Pál, Fülöp Margit, testvére, Fülöp Rózsika és széleskörű rokonság gyászolja. Temetése szerdán, május 24-én délelőtt 10 órakor lesz a Rulikovszky-temető Steinberger kápolnájából. Az elhunyt lelkiüdvéért csütörtökön délelőtt 9 órakor mutatják be az engesztelő szentmisé-áldozatot az olasz pébániatempomban.

Kifosztottak — egy mézártszékét. Szatmár. Saját tudósítónktól. Szokatlan betörés ügyében indított nyomozást Szinérváralja csendőrsége. Az őrsön megjelent özv. Unger Károlyné, akinek a városkában mézártszéké van és elpanaszolta, hogy ismeretlen tettesek az éjszaka leple alatt behatoltak üzletébe és azt teljesen kifosztották. Az éhes betörők leakasztották a szegrelt a megmaradt húst, a füstölt kolbászt, valamint kiürítették a zsírcsöbdönöket. Az elhurcolt áru értéke meghaladja a tízezer leit.

LEMBERG ÉS VARSÓ KÖZÖTT A GYORSVONATON MEGGYILKOLTAK A LENGYELORSZÁGI ANGOL KÖVETSEGEZ EGYIK TISZTVISELŐJÉT. (Varsó.) Grotovszky, a varsói angol követség tisztviselője Lembergől Varsóba utazva a vonatról eltűnt. Később megtalálták a vasútvonal mentén holttestét. A fején súlyos ütések nyomai láthatók. Grotovszky irattáskája, amit magával vitt eltűnt. A nyomozás eddig nem járt eredményre.

Temetések. Fülöp Bódog kir. tanácsos, nyugalmazott pénzügyigazgató 84 éves korában meghalt. Temetése szerdán délelőtt 10 órakor lesz a Steinberger-kápolnából. — Lucsekay Imre CFR nyugdíjas 79 éves korában meghalt. Temetése tegnap volt. — Özv. Báthory Józsefné szül. Bolimán Ilona 76 éves korában meghalt. Temetése tegnap volt. (Erdélyi „Concordia“.)

Egy lelei emelték Szatmáron a husárok. Saját tud. A hus-fronton, amelyen a mézártsók és a város vezetői között már hetek óta folyik az elkecseregett harc, ezombaton újabb esemény következett be. Mint jelentették, a mézártsók pénteken küldöttséget menesztettek a polgármesterhez, akinek át akarták adni a közigyűző közhajtóval eszközölt próbavágás hitelesített jegyzőkönyvet. A polgármestert azonban nem találták hivatalában s így a jegyzőkönyvet másnak kellett átadni. Szombaton délelőtt a polgármester részben helyt adott a mézártsók kérelmének és a hus árat különként egy lelei felemelte. Ezzel az utóbbi három hétben a mézártsóknak három lelei áremelés sikerült kivívni. A mézártsók azonban nincsenek megelégedve a polgármester határozatával és még további három lelei emelést kérnek. Ezek szerint a harc, amely végeredményben a fogyasztók zsebébe megy, tovább folytatódik.

rú zenéjű operettet, amelyet a váradai közönség négy előadásban láthat.

Az Egy bolond százat csinál lesz az évad utolsó operettebemutatója. Rendezését Gróf László vezette, a zenekart Schreiber Alajos vezényli, a kiűnt szerepeket pedig Krémer Mancsi, Sándor Steffi, Rajnai Elli, Bázsa Eva, Jenői, Fülöp, Tompa, Csóka, Deésy, Csengeri Aladár, stb. alakítják.

A négy napos ciklus alatt két délutáni előadás lesz. És pedig szerdán és csütörtökön 5 órai kezdettel. Mindkét alkalommal a legutóbbi operette-ciklus nagy sikere, a Bubus kerül színre, olesó helyárrakkal.

LEGUJABB

A Danzig környéki lengyel-német összetűzés további fejleményei

Két német halott az áldozat. — A lengyel főbiztos elégtételt követel

Danzigból jelentik: A kalthofi incidensről német részről hivatalos jelentést adtak ki. Eszerint Grübner német sofőrt a lengyelek agyonlőtték. Grübner német területről tért vissza gépkocsin Danzigba és Kalthof mellett egy szembejövő autó vakító fényszórója megállásra kényszerítette. Ekkor látta, hogy a szembejövő kocsi lengyel autó volt. Grübner egy másik gépkocsi vezetőjével együtt kiszállt az autóból, de egyszerre a lengyel gépkocsiból két lövést adtak le, mely Grübneret eltalálta. Amikor a másik gépkocsi vezetője segítségért akart sietni, a lengyel autó utasai már elhagyták Kalthofot. Grübner hátulról lőtték le a lövés katenai pisztolyból származik.

Varsóból jelentik: A lengyel távirati iroda jelentése szerint szombat este a Keletporoszország és Danzig határán fekvő Kalthofban a Grübner meggyilkolása miatt felzúgott tömeg felrobbantotta a lengyel ellenőrző vámhivatalt. Az épület elpusztulása miatt a három vámtisztviselő kénytelen volt eltávozni. A danzig főbiztos helyettese, akinek a danzig hatóságok vonakodtak rendőri védelmet nyújtani, azonnal kiutazott a hely-

szinre. A tömeg azonban ellenségesen lépett fel vele szemben, mire a gépkocsi vezetője jogos önvédelemből figyelmeltető lövést adott le a támadók közül egyet agyonlőtt.

Lengyelország danzig főbiztosa tiltakozó jegyzéket intézett a szenátushoz és abban a következőket jelenti ki:

1. A lengyel kormány nem fogja megengedni, hogy befejezett tények révén Lengyelország vámügyi jogait korlátozzák.

2. A lengyel kormány vizsgálatot követel a vétkesek ellen és kéri, hogy tájékoztassák a vizsgálat eredményéről.

3. Kárpótlást követel a vámpületben okozott károkért és tekintettel a danzig lengyel tisztviselők és a lengyel lakosság ellen egyre sürűbbekké váló ismételt támadásokra határozott és kötelező nyilatkozatot kér arról, hogy milyen biztosítékot nyújthat a szabadváros szenátusa a lengyel kormányoknak a lengyel tisztviselők és a lengyel lakosság biztonsága és a rend megőrzése tekintetében.

Az angol-szovjet megegyezés kilátásai

Angol részről bíznak a megegyezés létrejöttében

Londonból jelentik: Az angol sajtó értesülése szerint az angol-szovjet megegyezés kilátásai jelentősen javultak. A lapok szerint valószínűleg egy kiegyezéssel megoldás, melynek értelmében kölcsönös angol-francia-szovjet segélynyújtási egyezmény védené meg a feleket bármely támadás ellen. Szovjet-Oroszország, Franciaország és Anglia együtt és egyetemesen szavatolja Lengyelország és Románia biztonságát, melynek ellenében Anglia és Franciaország szavatolja a Szovjet területi épségét és biztonságát. Mindhárom állam megegyezik abban, hogy kölcsönösen támogatják bármely Németországgal határos államot, ha azt támadás éri. Ez az elhatározás Belgiumot, Hollandiát, Svájcot és Litvániát érinti. Ha olyan államot fenyegetne támadás, mely nem szomszédja Németországnak, Anglia, Franciaország és Oroszország tanácskoznak a teendő lépésekről. Általában azt hiszik, hogy Chamberlain újabb jelentékeny mértékben az oroszokkal való megegyezés felé hajlott, melynek okai közé tartozik az is, hogy Lengyelország és Románia módosította a szovjet-segítéssel szemben eddig követett magatartását, Franciaország és Törökország pedig feltétlenül követeli Anglia megegyezését a Szovjettel.

A diplomáciai megbeszélések során ismét nagy szerepe volt sir Robert Wansittardnak, az angol kormány első diplomáciai tanácsadójának, aki a Hoare-Laval-féle abessziniai megállapodás óta háttérbe szorult. Viszont sir Hoare Wilson, aki a bodesbergi tanácskozás során Chamberlain személyes tanácsadója volt, megváltik ettől a tisztségétől és a kincstári hivatal állandó vezetője lesz.

A Szovjet továbbra is merevnek mutatkozik

Párizsból jelentik: A genfi angol-szovjet tárgyaláson mindeddig nem sikerült elhárítani a megegyezés útjából az akadályokat. Angol részről mindamellett kedvezően ítélik meg a

kilátásokat. A szovjetbizottság körében rendkívül tartózkodóan foglalknak állást. Maisky londoni szovjet nagykövet külföldi újságírók kérdésére ironikus mosollyal csak azt felelte: Majd meglátják.

Szovjet részről továbbra is mereven ragaszkodnak a három nagyhatalom között az önműködő segélynyújtás alapján nyugvó szerződéshez. Anglia azonban nem hajlandó a háború és béke sorsát a Szovjet kezébe tenni. Valószínű, hogy a hétfői rap folyamán Bonnet újabb erőfeszítéseket tesz a két álláspont összehangolására. A *Matin* szerint az angol kormány szerdai tanácskozásán nem várható

döntő fordulat. A szovjetkormány ma is kettős játékot folytat és míg Genfben a nyugati nagyhatalmakkal tárgyal, addig élénk kereskedelmi összeköttetésben áll a lengyel két államával. A lap szerint a Szovjettel szemben mindenki bizalmatlan és a Szovjet is bizalmatlan mindenkivel szemben. Az *Oeuvre* szerint Anglia magáévá tette Bonnet és Daladier közvetítő tervét, mely szerint Anglia, Franciaország és Szovjet-Oroszország önműködő kötelezettséget vállal arra az esetre, ha Németország bármelyiket közvetlenül megtámadja. Külön megegyezés jön létre arra az esetre, ha Németország bármely más állam ellen intéz támadást, mely támadás a három nagyhatalom léteérdekeit érintené.

Befejeződött a magyarországi katolikusok országos nagygyűlése

Budapestről jelentik: Vasárnap folyt le a 28-ik országos katolikus nagygyűlés befejező ünnepsége. A régi józsefvárosi plébánia templomban a szlovák ajkú hívek részére csendes mise volt, amelyen Csarszky József püspök, kassai apostoli kormányzó szlovák nyelvű szentbeszédet mondott. A kárpátaljai hívek részére egy másik templomban Stojka Sándor ungvári görög szertartású katolikus püspök mondott főpapi szentmisét. Délelőtti ünnepi szentmise volt a hősök terén, amelyet Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás pontifikált. A szentbeszédet Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök mondotta. Mise után a hercegprímás pápai áldást osztott. Délután a szlovák nyelvű hívek ülést tartottak a vasúti és hajózási klubban. Bubernics Mihály püspök a gyűlés során beszédet mondott és kijelentette, hogy Szent István birodalmának új felépítésében a szlovák nép is résztvesz, mert Szent István sem tett különbséget a magyar és az idegenajkú állampolgárok között. A püspök azt a kérést intézte a szlovák nép nevében az illetékes hatóságokhoz, engedjék meg, hogy egyesületeikben szabadon élhessék népi életüket és az Actio Catholicában szervezzenek külön szlovák tagozatot. A különvonalon érkezett ruszinok a hősök emlékművéhez vonultak, amelyen Illés József egyetemi tanár hatalmas koszorút helyezett el.

A katolikus nagygyűlést nagyszabású eucharisztikus körmenet és a hősök terén lefolyt befejező ünnepség zárta be. Maga a körmenet két óra hosszúság tartotta felvonulását. Mikor a menet a Szent István bazilikából kiindulva, a hősök tere felé vonult és egyrésze már el is érte célját, hatalmas zápor kerekedett, de az nem tudta megbontani az ájtatos hívek tömegét. A zápor miatt a hercegprímás beszéde elmaradt, s azt a sajtó utján közlik a közönséggel.

Apróküldetések

Allást kecs

szavanként 1 lei

Házvezetőnőnek elmenne középkori nő, vidékre is. — Burikné. Nagyvárad, Str. Simeon Bärnut 30.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Hentes üzlethe kiszolgáló segéd felvétetik. Nagyvárad, Strada Fabricelor 31.

Lakás

szavanként 3 lei

Csinosan butorozott szoba olcsón kiadó. Nagyvárad, Str. Nicolae Jiga 5.

Kétszobás

utcai lakás mellékkeliségekkel együtt 1-ére kiadó. Vajna, Nagyvárad, Holban-u. 22.

Kiadó

junius 1-re két egy-szobás, konyhas lakás Nagyvárad, Str. Axente Sever 13 szám.

Kiadó

1 szoba, konyha, éléskamara. Nagyvárad, Nicolae Jiga 50.

Kiadó

unius 1-re 1 egyszobás konyhas lakás. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

Egy szobás,

konyhas udvari lakás július 1-től kiadó. — Nagyvárad, Str. Andrei Muresan No. 12.

Kiadó

udvari lakás: 2 szoba, előszoba, konyha, kamara. junius 1-től. — Nagyvárad, Str. Bratianu 61. szám.

3 szobás

modern lakás azonnalra kiadó. Ugyanott egy portál redőnnel együtt eladó. Nagyvárad, Piata Regina Maria 3. Portar.

Különféle

szavanként 3 lei

Fiatal

urileány ajánkozik uricalláshoz, felolvasónak, társalkodónak, vagy gyermek mellé. Csavar Éva, Nagyvárad, Strada Nicolae Jiga 50.

PUHA ÖLMÖT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Nyarlók, üdülők figyelmébe!

Nagyvárad szőlőhegyen lévő szép villa lakásomban butorozott szobák, elsőrendű ellátással üdülő betegeknek is kiadók. Közelebbi megtudható a kiadóhivatalban.

Perzsaszőnyeg,

(eredeti keleti minta, 2x3 méter) új állapotban, olcsón eladó. — Nagyvárad, Sft. Gheorghie-utca 7-a.

Olajfestmény,

mely bibliatárgy is igen értékes olcsón eladó. (Valentini-ajándék). Cim a kiadóban.

Nyarlók figyelmébe! Olcsó szobák kaphatók a Félix-fürdői erdőszelvényben. Értekezni Paizs József erdőszelvény, Baia-Félix, jud. Bihor.